

ANLEGGGS MASKINEN

GOD SOMMER

NR. 05 | JULI 2019

60. ÅRGANG

**Nytt
lære-
fag**

8

**Mini-
graver-
kongen**

34

**Møre:
Rive-
suksess**

66

NY MOTOR!

SPAR OPPTIL 7% DRIVSTOFF

NYHET

Den ultimate langtransportbilen.

Volvo er klasseledende på sikkerhet, sjåførkomfort og driftssikkerhet. Vi vet at driftsøkonomi også er viktig for våre kunder og derfor har vi utviklet vår mest drivstoffeffektive motor noensinne. Du sparer opptil 7 % drivstoff* med vår nye Volvo FH I-Save med Turbo Compound-motor og drivstoffpakken for langtransport.

Ta kontakt med en av våre forhandlere for prøvekjøring.

Les mer om vår beste lastebil på volvotrucks.no/i-save

*D13TC Euro 6 trinn D med drivstoffpakken for langtransport (I-Save) sammenliknet med D13 eSCR Euro 6 trinn D uten drivstoffpakke for langtransport. Den reelle drivstofføkonomien varierer avhengig av mange faktorer som bruk av konstantfartholder, faktisk topografi, sjåførens erfaring og værforhold.

VOLVO FH MED I-SAVE

Volvo Trucks. Driving Progress

KONTROLL HAR ALDRI VÆRT ENKLERE

Vi gir deg full kontroll over dine drivstoffkort

KORT OG
SELVBETJENING

Kontroll har aldri
vært så enkelt

Vår løsning gir deg full kontroll over bedriftens transportkostnader. Du får alt på ett sted og oversikt over alle transaksjoner. Økt kontroll, redusert risiko og mindre tid brukt på å administrere drivstoffkort, kan redusere bedriftens kostnader. Vår enkle selvbetjeningsportal kan hjelpe deg med dette og mer.

CIRCLE K

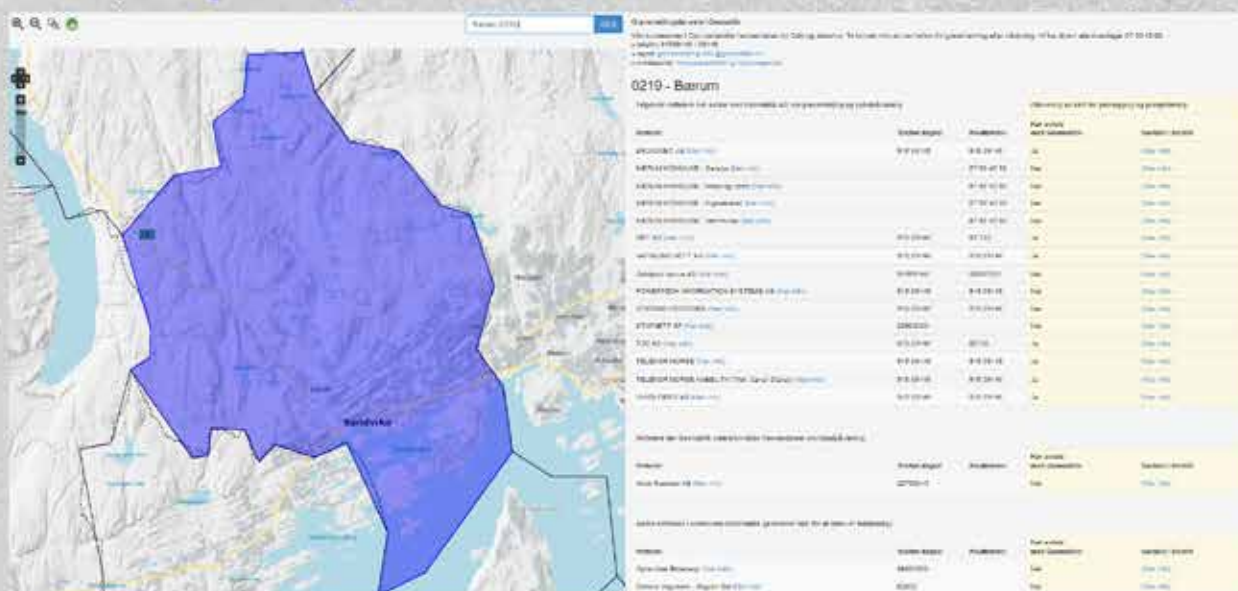
Take it easy

Geomatikk digitaliserer din hverdag!

Sentralt ledningseierregister

finner du på www.gravemelding.no

Vårt sentrale ledningseierregister gir en oversikt over de ulike ledningseiere i den enkelte kommune. Du får her oversikt over:

- Ledningseierne som Geomatikk utfører tjenesten for
- Ledningseiere som Geomatikk videreformidler henvendelser til
- Ledningseiere som må kontaktes direkte

Spør oss - før du graver

Geomatikk utfører gravemeldings- og kabelpåvisningstjeneste for mange kommuner, e-verk og andre eiere av infrastruktur. Registrer henvendelsene på vår kundeportal - eller kontakt vårt kundesenter.

Se komplett oversikt på www.gravemelding.no

VEGPUSSE - ENKLERE OG BEDRE

Bygget på helsveiset stålramme

Vendbar, kan brukes på begge sider

Justerbart skrapestål av Hardox 500

Vekt 1.100 kg bredde 280 cm

Nye pallegaffler lengde 120 cm på lager

Bruerveiledning;
se www.bergma.no

Se vegpusser i bruk

SPRENGNINGSMATTER - HELT NY STANDARD

Monstermatta med tripple løftestropper

Alle forsterkninger er festet med pressede hylser, ingen wirelås

Løftestroppene kan ikke slites fra hverandre eller krølle seg

Vi leverer fremdeles standardmatta med doble løftestropper

Se mattene i bruk

BERGMA AS
Damsgårdsveien 73
5058 Bergen
Norway

Jarek
+47 920 34 482
j.kraszewski@bergma.pl

Ragnar
+47 908 65 868
info@bergma.no

INNHold

- 8 Brønn og boring er nå et eget fag
- 16 Utdanner flere lærlinger
- 20 Rekordstor el-graver fra Nasta
- 24 Mer elektrisk
- 28 Krangler om pukk
- 34 Maskinkongen fra Jæren
- 42 Slik forebygger leverandørene tyveri av maskinstyring
- 48 Nordnorsk Bygg- og anleggsmesse 2019 – Tidenes beste
- 56 Den tunge veien til målet
- 60 Nytt om navn
- 64 Nye maskiner
- 66 Demolition Man
- 73 MEF har ordet
- 74 MEF-nytt

Abonnement: 10 utgaver pr år. Kun kr 550,-
Bestill hos kundeservice. Tlf 67 11 38 19, epost am@aboservice.no.

ØYEBLIKKET

HALLO...? Kunnskapsminister Jan Tore Sanner får en innføring i brønn- og spesialboring på en fundamenteringsjobb Brødrene Myhre AS gjør i Lysaker utenfor Oslo. Daglig leder Håkon Myhre (t.h.) leder an. Hans Vetle Sjørholt (t.v.) i MEF-styret, kommunikasjonssjef Håvard Almås og kompetansesjef Terje Eikevold (bakerst t.h.) i MEF gleder seg over det nye brønn- og borefaget. (Foto: Jørn Söderholm)

REDAKTØREN

«Utslippsfrie» bygge- og anleggsplasser

Elektrisk gravemaskin har blitt den råeste reklameplakaten man kan kjøpe i Norge nå. Det må bare være litt størrelse på den for at den skal virke. Kjendiser og statsråder lar seg da gjerne fotografere i førersetet.

Utslippsfrie gravemaskiner har blitt det fremste eksempelet på hvordan man ønsker norske bygge- og anleggsplasser skal være: Helst utslippsfritt, og i alle fall fossilfritt. Om vi ser litt stort på det, er det nå fullt mulig å fjerne gamle masser, få inn nye masser og komprimere uten å bruke en dråpe flytende drivstoff. Innenfor byggegjerdet, vel å merke.

Utenfor gjerdet går det i motsatt retning. Massehåndtering blir stadig mer besværlig og transportkrevende. Deponering er på vei mot fy-status (side 32). Arealer for mellomlagring av rene masser er tiltagende mangelfulle i og rundt byene. Masseuttak like så. Knuseverk ser ut til å være cirka like ønsket hos norske kommuner som MDG er på medlemsmøter hos amcarclubber i Telemark.

Masser til og fra den «utslippsfrie» byggeplassen i byen må kjøres lange veier med vogntog. Eller enda verre: Fraktes med skip, hvis utslipp måles i kubikkmeter heller enn milligram. HVO er vanskelig å få tak i, og må kjøres lange veier med (dieseldrevne) tankvogntog. Hvor utslippsfri er byggeplassen da?

Når vi spør den ansvarlige statsråden om det, så får vi noen svevende svar om at lastebiler også skal bli elektrisk og batteridrevet. En gang. Kanskje. Mumle.

Tenk om statsråden som så stolt lar seg avbilde i den fine batteri-Caten var like engasjert i det som foregår utenfor det utslippsfrie byggegjerdet?

Jørn Söderholm – jos@mef.no

3041 0876

Utgiver:
Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

I redaksjonen:
Ansv. redaktør
Jørn Söderholm
Tlf: 416 55 220
jos@mef.no

Journalist
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no
Håvard Almås
Kari Druglimo-Nygaard

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf: 477 07 338
camilla@a2media.no

Bjørnulf Lie
Tlf: 971 66 507
bjornulf@a2media.no

Abonnement:
Media Digital AS
am@aboservice.no
Dronningens gate 3,
0152 Oslo
Konto: 1602.55.93417
Kr 550 pr år (10 utg)

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design og trykkansvarlig:
www.polinor.no

ISSN 0003-3715
60. årgang

Brønn og boring er nå et eget fag

Brønn- og borefaget er nå opprettet som et nytt lærefag. Det har Kunnskapsdepartementet bestemt. Læringer kan tas inn og praksiskandidater gå opp til eksamen allerede kommende høst.

Tekst og foto: Jørn Söderholm - jos@mef.no

BOREMØTE: F.v. Knut Hagen, utdanningsminister Jan Tore Sanner, Thor Frydenlund, John Arne Skaug og Didrik Muggerud i Brødrene Myhre AS.

PLAN-LASER

LL 100, helautomatisk planlaser. Komplet i koffert med laser-mottaker, stativ og nivellerstang.

Alt i en koffert!

KAMPANJE
5.950,-

FALL-LASER

GL 412N, 1 falls laser m/fjernkontroll og mottaker m/mm avlesning.

14.950,-

ALT-I-EN LASER, UL633

Plan, 1-fall, 2-fall, grøfte, anlegg, bygg, lodd og vertikalt.

24.900,-

UTSTYR DEG FOR NYE KRAV

Ny forskrift til § 2-3 i PBL stiller krav til innmåling på åpen grøft

ANLEGGSPAKKEN

SPECTRA SP20 GPS/GNSS

- Ultra kompakt, alt i ett, veier 0,8 kg
- 240 kanaler, klar for Galileo og Beidou
- Perfekt til CPOS uten behov for ekstern antenne

KAMPANJE
99.900,-

Alle priser er eks. mva.

UNIK!

TOTALSTASJON med 3D skanner – Trimble SX10

- Skanner 26 600 punkter i sekundet
- Integrert kamera
- 3DM skanning opptil 600 meter
- Vinkelnøyaktighet 1"
- DR Plus opptil 1300m
- Avstandsmåling opptil 2500 meter

HOVEDKONTOR

Ringeriksveien 155 - 157
Postboks 91, 1313 Vøyenenga
e-post: salg@norgeodesi.no

Se hele vårt sortiment på
www.norgeodesi.no

LÆREFAG: Brønn og boring blir nå eget lærefag.

– Ja, det er veldig aktuelt for min del. Jeg vil gjerne ha papirer på det jeg kan, sier Didrik Muggerud (25) i brønnborefirmaet Brødrene Myhre. Der har han jobbet som borer og gravemaskinfører siden han kom fra skolen for seks år siden.

Han får støtte fra kollega Knut Hagen (48). Også han med seks års erfaring fra Brødrene Myhre AS, men ti år i samme type jobb i et annet selskap før det.

DOKUMENTASJON

– Ja, jeg tar gjerne prøven. Det er veldig greit å ha dokumentasjon, sier Hagen.

Kunnskapsdepartementet har besluttet å opprette et nytt lærefag, brønn- og borefaget.

– Vi har behov for en ny utdanning som skal bidra til flere gode fagarbeidere på det feltet, sier kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner i en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet.

Borebransjen på fastlandet har endret seg. Nå håndterer den blant annet avanserte rigger med komplekse løsninger. Med en økt satsing på fornybar geoenergi melder bransjen om behov for omfattende boring av energibrønner.

BEFARING: Kunnskapsministeren fikk en omvisning av daglig leder Håkon Myhre.

**TA SKRITTET FULLT UT.
INVESTER I EN ALLSIDIG RÅTASS.**

CAT 300.9D

Vekt: 985 kg | Nettoeffekt 9,7 kW/13 hk | Std. skuffestr. 30 l

CAT 302.7DCR

Vekt: 2 950 kg | Nettoeffekt 15,2 kW/20,3 hk | Std. skuffestr. 145 l

Pon Equipment AS
21 08 41 00
www.pon-cat.com

MØTE: Kunnskapsminister Jan Tore Sanner fikk en kort prat om prosjektet og det nye faget med f.v. Knut Hagen, Thor Frydenlund, John Arne Skaug og Didrik Muggerud (nærmest, med den blå hjelmen) i Brødrene Myhre AS.

BEFARING: Her bygges 1,4 km gang- og sykkelvei i Lysaker utenfor Oslo. En stor vannledning går under veien, og Brødrene Myhre AS borer pæler for å hindre utglidning.

FORMALISERE KOMPETANSE

– Vi oppretter brønn- og borefaget som nytt lærefag i bygg- og anleggsteknikk fordi det er økende behov for læringer og denne kompetansen i fremtiden. Dette vil også gi et tilbud slik at arbeidere som har jobbet en stund, kan formalisere kompetansen sin, sier Sanner.

Målet med opprettelsen av faget er å legge grunnlaget for en sikker yrkesutøvelse innen boring av grunnvannsbrønner til vannforsyning, og energibrønner til oppvarming og kjøling. I tillegg skal faget bidra til utvikling av kompetanse i boring i byggegrunn og miljøboring for overvåking og grunnundersøkelser.

Navnet på det nye faget blir Vg3 brønn- og borefaget, med yrkestittelen brønnborer fastland. Det nye faget skal følge 2+2-modellen og ligge i utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk. Vg3 brønn- og borefaget skal bygge på Vg2 anleggsteknikk

50 LÆRLINGER PR ÅR

Et anslag viser at det vil være behov for rundt 50 lærlinger pr år. Opptil 70 bedrifter har hittil meldt sin interesse som potensielle lærebedrifter.

– Og det håper jeg er et forsiktig anslag, sier Sanner til Anleggsmaskinen.

– At det er så mange bedrifter som melder sin interesse viser at denne typen kompetanse er ettertraktet. Jeg håper at det nye faget vil klare å møte de behovene bedrifter og næringslivet har, og så håper jeg elevene som nå vil kunne velge dette får god tilgang på lære plasser, sier han.

At faget blir opprettet som en direkte følge av et initiativ fra MEF ser han som et eksempel på det samarbeidet han og departementet ønsker mellom arbeidsliv, myndigheter og utdanning.

– Det var enkelt å gi tilslutning til dette. Opprettelsen av dette nye faget er viktig for både bedrifter og ansatte, der de som jobber i faget i dag kan få en dokumentasjon på sin kompetanse. Det er en viktig anerkjennelse av faget, sier han.

Faget gjelder fra 1. august 2019. Det er Utdanningsdirektoratet som utarbeider læreplan i faget i samarbeid med bransjen.

FORVENTNINGER OM FAGBREV

– Endelig har vi fått på plass et fagbrev for denne yrkesgruppa. Det har vi jobbet for lenge, sier kompetansesjef Terje Eikevold i MEF.

– Hvorfor er det bra?

– Brønn- og spesialborene blir møtt med forventninger om fagbrev, både i forbindelse med oppdrag og rekruttering. Mange erfarne ansatte får nå mulighet til å formalisere kunnskapen i et yrke de har utøvd i mange år, sier Eikevold.

– Fagbrevet er viktig for rekrutteringen. Det er viktig for respekten for gutta og jentene i faget. Det jobbes med dyrt, avansert utstyr og utføres kompliserte oppdrag med blant annet energiboring. Vi har tatt inn lærlinger i våre bedrifter tidligere også, men da i anleggsmaskinførerfaget. Nå kan vi ta inn lærlinger i det vi egentlig driver med, supplerer Hans Vetle Sjørholt. Han er daglig leder i et brønn- og spesialbor-

ingsselskap, sitter i MEFs hovedstyre og har lenge vært en engasjert talsmann for brønn- og spesialborebransjen i Norge.

TIL HØSTEN

Allerede kommende høst kan bedrifter i bransjen ta inn lærlinger i det nye faget. Medarbeidere som har minst fem års yrkeserfaring i faget kan gå opp til fagprøven som praksiskandidater.

Også det kan skje allerede nå i høst, med en eksamen ca i uke 48 og derpå følgende praktisk prøve.

Interesserte bedrifter og fagfolk anbefales å ta kontakt med sitt lokale OKAB-kontor for nærmere informasjon. ■

FAGTAKK: MEF er glad for det nye faget. – Tusen takk, sier hovedstyrerepresentant Hans Vetle Sjørholt til utdanningsminister Jan Tore Sanner. Kompetansesjef Terje Eikevold (nærmest) og kommunikasjonssjef Håvard Almås (bak).

okonomi-deler AS

Vi har et stort utvalg av hydraulikk

Bestilling: 69 10 23 00
Netthandel: www.okonomi-deler.no

Nå ruller Ahlsell ut
duker i hele Norge:

Proffduker for små prosjekter

Det har lenge vært en utfordring at dukene som er laget for proffmarkedet kun kommer i store ruller – perfekt for entreprenører og anleggsgartnere med store materialbehov – men lite praktisk for deg som skal jobbe hjemme eller på et mindre oppdrag. Nå lanserer Ahlsell både fiberduk og bark/planteduk på hendige småruller.

For den kvalitetsbevisste

Rullene passer både til deg som er kvalitetsbevisst og skal gjøre arbeid hjemme, og til eksempelvis anleggsgartnere som skal ut på mindre oppdrag.

– Proffbrukeren er gjerne hakket mer kvalitetsbevisst enn mannen i gata, også når de kjøper utstyr og materiell som ikke er direkte knyttet til eget spesialistområde, og derfor tror vi disse smårullene blir populære blant håndverkere som jobber med prosjekter hjemme. Samtidig ser vi også et behov blant gartnere og entreprenører som jobber på mindre oppdrag – det er ikke alltid like enkelt å frakte de store rullene som er på markedet i dag, sier [Henning Sørensen](#), segmentsjef for Geopro i Ahlsell.

UNIVERSAL FIBERDUK NGS2 NRF: 3256317

Denne fiberduken er godkjent ihht. NGS2 (NorGeoSpec klasse 2), normen profesjonelle brukere ofte må forholde seg til i forbindelse med anbud. Duken benyttes til stabilisering, filtrering og beskyttelse i forbindelse med grunnarbeid - en skikkelig allrounder.

– Vi selger årlig mange millioner kvadratmeter med fiberduken vår til entreprenører og anleggsgartnere og andre som jobber med bygging av infrastruktur, rundt boliger, skoler, barnehager og næringsbygg. Vi tror derfor mange setter pris på at vi senker terskelen for å investere i denne duken, sier Sørensen.

BARK/PLANTEDUK NRF: 3256316

Denne duken brukes til arbeid i hager og parker, og er spesielt effektiv for å hindre at ugress vokser opp. Duken er resistent mot kjemisk påvirkning, mens den samtidig slipper vann og gjødsling gjennom til jorden under.

– Nettopp denne duken skiller seg fra mange andre siden den ikke krever tildekking. Mange tilsvarende duker tåler ikke sollys over tid og må derfor være heldekket av bark. Siden denne duken er UV-beständig kan hele eller deler av duken ligge synlig, sier Sørensen.

Den universale fiberduken kan brukes til å beskytte sandkasser og lekeplasser, stabilisere under beleggningsstein i innkjørsler, på terrasser og parkeringsområder eller til separasjon under plattingen.

Bark/planteduken sørger for at plantene får vann og næring, og stopper samtidig ugresset fra å vokse opp fra undersiden.

Tilgjengelig i hele Norge

Du finner nå både universalkduken og bark/planteduken i våre Ahlsell-butikker og i vår nettbutikk.

Les mer på [Ahlsell.no/proffduker](https://ahlsell.no/proffduker)

BRUKERVENNLIG - LØNNSOM - DRIFTSIKKER

DUMPERE MED LAVEST KOSTNAD PER TONN!

Bell E-serie gir lønnsomhet og evne til å
levere konkurransedyktige anbud.

Rammestyrte dumpere fra Bell gir deg reduserte driftskostnader samt overlegne kjøreegenskaper. Alle modellene i E-serien er brukervennlige, har lav egenvekt, høy fremkommelighet og sist men ikke minst - god komfort.

LYST TIL Å VITE MER?

t: 33 13 26 00 - www.nasta.no

NASTA[®]

FORNØYDE KUNDER VENDER TILBAKE

Utdanner flere lærlinger

Flere videregående skoler utvider sin kapasitet på vg 2 Anleggsteknikk. Dermed «produseres» det flere lærlinger. Nome videregående skole i Telemark får 50 prosent økning med én ny klasse, og skal heretter kunne levere lærlinger også med høvel- og doserkompetanse.

Tekst og foto: Jørn Söderholm – jos@mef.no

LUNDE: – En sånn utvidelse gjør at vi er i stand til å gi bransjen flere lærlinger. Vi ser en voldsom økning i aktiviteten i bransjen. Telemark har god tradisjon på å levere lærlinger, og folk fra vårt fylke har et godt rykte. Det er positivt at vi kan fortsette med det.

Det sier Knut Martin Tovslid, lærer og fagkoordinator for anleggsteknikk ved Nome videregående skole.

NY KLASSE TIL HØSTEN

Til høsten er han sjef for 45 elever på vg2 Anleggsteknikk, mot 30 i dag. Nome videregående er en av flere skoler som til høsten får større kapasitet til å gi ungdommer utdannelsen de trenger for å gå inn som lærlinger i anleggsfagene. Han er ikke redd for at plassene skal bli stående tomme. I fjor hadde skolen 83 søkere til 30 plasser.

– Telemark fylkeskommune har i flere år ønsket at vi skal utvide tilbudet. Vi har sagt nei til nå, fordi bransjen ikke har kunnet ta imot flere enn 30

lærlinger. Nå har bransjen sagt seg positive til å ta imot 45 lærlinger. Det er vi veldig fornøyd med. Vi vil gjerne ta inn flest mulig. Mange elever herfra går ut til større entreprenører i andre fylker. De siste årene har vi hatt et økende påtrykk fra større bedrifter. Den første lærlingekontrakten på årets kull ble skrevet allerede før jul, etter et møte der vi inviterte større bedrifter til å møte elevene før jul, sier Tovslid.

NYE LÆRERE OG MASKINER

Med økningen i elevtallet følger også en utvidelse av bemanning og opprusting av maskinpark. Lærerstaben er utvidet med to nye lærere i full stilling og én i redusert stilling.

Her er det ansatt fagfolk med en kombinasjon av lang erfaring og fersk kunnskap,

UTSETTING: F.v. Neri Tjønn, Tarald Verstod og Jon Råmundal utfører én av flere oppgaver på eksamen, kun kort tid før de stiller på jobb hos sine respektive lærebedrifter.

blant annet innen maskinstyring og KS-/HMS-system.

Maskinparken er utvidet med flere typer maskiner: Beltegraver, hjulgraver, doser, dumper, høvel og vals. Sistnevnte med fullt dokumentasjonssystem ihht kravene i N200. To av skolens gravere har GPS maskinstyring, mens høvelen har et enklere nivelleringsystem for å gi grunnleggende kunnskap.

Flere lærere og større utstyrspark koster mye penger. Nome videregående satte krav om en økning på 4,5 millioner kroner for den nye klassen. Det sa fylket først nei til.

– Rektor her på skolen er kreativ. Gjennom en søknad til Sparebankstiftelsen fikk vi 1,5 million fra lokale Sparebank1 Nome. Fylket ville vi skulle redusere kravet. Men det var uaktuelt. Heller

VIDEREGÅENDE SKOLER - ANLEGGSTEKNIKK

Akershus

Uendret. Skedsmo vgs.

Agder

To nyopprettede klasser i anleggsteknikk ved Byremo Vgs. i Vest-Agder. Fylkeskommunal skole uten slikt tilbud fra før.

Fire klasser anleggsteknikk ved Sam Eyde Vgs i Aust-Agder (landslinje). Én klasse – fylkeskommunalt betalt – mindre enn før pga nyopprettelsen ved Byremo. Totalt én klasse mer i Agder-fylkene.

Buskerud

Uendret. Ål vgs, Kongsberg vgs og Numedal vgs.

Finnmark

Uendret. Kirkenes vgs. Landslinje.

Hedmark og Oppland

Uendret. Solør vgs. Landslinje.

Hordaland

Uendret. Os vgs, med fire klasser og 60 elever. 150 søkere siste år. Søkter om to nye klasser. Landslinje.

Møre og Romsdal

Romsdal VGs starter opp med nytt vg2 anleggsteknikk til høsten. Her har det vært byggtteknikk fra før. Anleggsteknikk også på Borgund vgs, med uendret tilbud.

Nordland

Uendret. Fauske vgs. Landslinje.

Rogaland

Uendret. Øksnevad vgs. Landslinje.

Sogn og Fjordane

Uendret. Sogndal vgs og Mo og Øyrane vgs.

Telemark

Utvidet, Nome vgs. (Se reportasjen.)

Trøndelag

Uendret. Åfjord vgs, Gauldal vgs og Ole Vig vgs.

Vestfold

Uendret. Re vgs.

Østfold

Uendret. To klasser på Kalnes vgs og én klasse på Tomb vgs.

FORNØYD: Avdelingsleder Isak Eikeland i MEF avdeling Telemark (t.v.) og lærer og fagkoordinator Knut Martin Tovslid ved Nome videregående skole er fornøyd med at det opprettes en ny klasse på vg2 Anleggsteknikk ved skolen.

kutte den tredje klassen. Da stilte fylkeskommunen med resten, humrer Tovslid.

Det hører med til kommunens ordfører har vært på eiersiden i Tveito Maskin AS, 500 meter unna skolen.

UNDERSVISING PÅ PROSJEKT

Nome videregående skole har en del av sin undervisning i et lokalt massetak. Men

MASKINER: Elevene får heretter opplæring på blant annet veihevøvel og vals med full «N200-dokumentasjon».

SJEKK: Kasper Skrettingland på et av kontrollpunktene på sin eksamen.

viktigere for både undervisning og lokal-miljø er realistiske læringsprosjekter ute i virkeligheten, i form av rehabilitering av små og dårlige veier i kommunen.

– Det er reelle, ordentlige oppdrag. Kommunen bidrar med innkjøpskostnader på varer og diesel, mens jobben gjøres i undervisningen. Det er helt fantastisk at Nome kommune stiller opp på denne måten. Vi er også glad for å få gitt tilbake til samfunnet med disse jobbene. Folk kommer bort til elevene i arbeid og skryter av hvor fint det har blitt. Da vokser elevene voldsomt i motivasjon, sier han.

Nå er skolen i ferd med å sette opp en innendørs “VA-sandkasse” for opplæring i VA-arbeid.

OKAB OG BEDRIFTER

Tovslid sier seg samtidig svært fornøyd med viktige samarbeidspartnere som OKAB og lokale bedrifter.

– OKAB gjør en formidabel jobb for oss som skole. Jeg er også glad for at bedrif-

tene følger opp så godt som de gjør, tar inn læringer og følger dem grundig opp, sier Knut Martin Tovslid.

MEF avdeling Telemark har spilt en sentral rolle i utvidelsen av tilbudet på Nome videregående skole. Avdelingsleder Isak Eikeland er godt fornøyd.

VIKTIG LOKALT TILBUD

– Ja, dette ser vi veldig positivt på. Bransjen er avhengig av rekruttering. Det er viktig at det finnes et lokalt skolevalg, sånn at 16-17-åringer slipper å reise langt hjemmefra. Det gir også enklere rekruttering til lokale firmaer, både med utplassering underveis og med tanke på lærekontrakter senere. Utplassering er en veldig fin måte der bedriften og ungdommen kan bli kjent med hverandre, sier Eikeland.

Telemark har færre læreplasser i forhold til antall bedrifter enn en del andre fylker. Det skyldes en stor andel små bedrifter. I dag er det 65 læringer i anleggsgagene i fylket, fordelt på 126 medlemsbedrifter i OKAB. Og behovet er økende, ikke minst som følge av krav om læringer fra byggherre og oppdragsgivere.

– 15 nye læringer. Vil det dekke etterspørselen?

– Det er vanskelig å svare konkret på nå. Lærlingebehovet varierer fra år til år. 50 prosent er en stor økning. Men vi vet det er mangel på læringer. Bransjen vil være med, sier Isak Eikeland.

– Alle årets avgangselever har fått læreplass, og vi hadde fortsatt etterspørsel fra bedrifter helt ut mot skoleslutt. Det viser at det er behov. Vi kunne fint levert ti læringer til i år, supplerer Knut Martin Tovslid.

FLERE PÅ LANDSLINJER?

Senere i år kan det ligge an til enda flere elevplasser i anleggsteknikk på landslinjenivå – og enda flere læringer til bransjen.

– Hedmark, Hordaland, Rogaland og Aust-Agder har sendt en felles søknad til Kunnskapsdepartementet om en økning i tildelt landslinjekapasitet. Svaret på den søknaden vet vi ikke før statsbudsjettet til høsten. Slik vi tolker det politiske miljøet, kan det være et potensial for økning med til sammen 75 elevplasser på skolene. Det innebærer at allerede etablerte tilbud utenom landslinjekapasiteten i Rogaland og Hedmark må videreføres på fylkeskommunal basis, sier landslinjekoordinator Odd Arne Meyer Sjøberg på Sam Eyde videregående skole. ■

FEIRING BRUK

MOBIL BÆREKRAFT

Med våre mobile knuseverk kan vi enkelt håndtere oppdrag uansett størrelse og hvor enn man befinner seg i landet.

Les mer på Feiring.no eller ring +47 67 91 60 60.

Rekordstor el-graver fra Nasta

Verdens største elektriske gravemaskin for byggeplass – ZE350 Zeron – er satt i drift på Biri. 35-tonneren er en ombygget Hitachi ZX 350 LC, levert av Nasta. Med 180 m kabel hengende etter seg.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

STØRST: Nasta Spesialproduksjon har levert verdens største elektriske gravemaskin for byggeplass. En kraftig kabel er koblet til undervogna på 35-tonneren.

SPESIALSJEF: Jan Ivar Ibsen, leder for Nasta Spesialproduksjon, blir intervjuet av NRK.

I SØKELYSET: Det var stor interesse for lanseringen og “døpingen” av den elektriske nyskapingen, som lokalkjendis Eldar Vågan sto for.

Det er Gjøvik kommunes miljøfyrtårnprosjekt «Nytt omsorgssenter på Biri 2020» som får gleden av den elektriske nyskapingen. Ordfører Bjørn Iddberg (Ap) i Gjøvik kommune var tydelig stolt av prosjektet, da han kastet glans over maskinoverleveringen i begynnelsen av juni. Tilstede var representanter fra Sweco, Betonmast, Kjenseth Maskin, Nasta og Gjøvik kommune, foruten lokal- og fagpresse.

– Dette er virkelig en gledelig markering av starten på et veldig spennende omsorgsboligprosjekt i Gjøvik kommune. Kommunen har veldig offensive mål for klimasatsing, med klare føringer for hvordan prosjektet være, slik at vi får minst mulig CO2-avtrykk som resultat både i anleggsfasen og i driftsfasen. Det er også artig å slå fast at vi får verdens største el-gravemaskin på en byggeplass. Jeg er veldig glad på vegne av kommunen for at vi nå kan si «go» for dette prosjektet, sa han.

ELVIS ER DØD, ELDAR LEVER

Til å «døpe» el-graveren, som det har tatt Nasta Spesialproduksjon tre kvart år å bygge om, hadde Gjøvik kommune hentet inn en lokal kjendis med «el» i navnet sitt; nemlig Eldar Vågan. Vazelina Bilopphøggers-frontfiguren fikk æren av å døpe maskinen til nettopp «Eldar», samt å prøve seg bak spakene.

– Elvis er dessverre død, så da ble det meg! sa han til en lattermild forsamling. – Så vidt jeg veit er jeg den første i verden som doper en gravemaskin. Jeg blir kanskje den siste også. Måtte hell og lykke følge deg fra djupe svarte gjørmehøl til eksotiske, tempererte naturiststrender, sa han og kastet en bølge vann over maskinen.

ØKONOMISK STØTTE

Det er altså Nasta som har levert den rekordstore el-graveren til prosjektet. Maskinen koster ca. 5 millioner kroner, rundt det dobbelte av en tilvarende dieselmaskin. Administrerende direktør Tom Johansen var tilfreds med å ha fått – og klart – oppdraget.

– Vi har fått æren av å overlevere denne 35-tonns elektriske gravemaskinen. Dette har vært veldig spennig av Gjøvik kommune. Vi var litt skeptiske til om det kom til å gå, men når Gjøvik kommune tenkte utradisjonelt måtte vi i Nasta legge hodene i bløt for å få det til. Den er jo dyrere enn en tradisjonell maskin og det må midler til. Heldigvis har det kommet støtte fra Enova, Innovasjon Norge og Norges forskningsråd. I tillegg har Eidsiva Energi vært med å løse utfordringen med å få nok strøm til maskinen, fortalte han.

LITE VARMETAP

– Dette er en original gravemaskin, med en 210 kW dieselmotor som er tatt ut og erstattet av en elektrisk, vannavkjølt motor, med noe større effekt; 265 kW. Alt annet enn motoren er altså originalt. Fordelen med elektrisk motor er at den har helt opp til 96 prosent effektivitet,

da det er utrolig lite varmetap. En konvensjonell dieselmotor har kanskje rundt 40 prosent effektivitet – altså 60 prosent varmetap, mens denne har bare ca. fire prosent varmetap. Samtidig lager den jo heller ikke varme, så vi må ha et eget varmeelement i maskinen, forklarte Jan Ivar Ibsen, leder for Nasta Spesialproduksjon.

SMILET PÅ LUR: Eldar Vågan var i sedvanlig godt slag under seansen. Han fikk også prøvd seg bak spakene.

FOR

NESTEN LIKT: Even Solbakken (22), maskinfører hos Kjenseth Maskin AS, har allerede kjørt den rekordstore el-graveren ca. 40 timer. – Den føles akkurat som vanlig maskin, men lydene er litt annerledes, forteller han.

STOLT: Ordføreren i Gjøvik kommune, Bjørn Iddberg.

1,2 TONN KABEL

Maskinen får strøm fra en kraftig kabel. Det er ingen batterier involvert.

– Vi har vært heldige å få en egen trafo til gravemaskinen, for det er jo problemet mange steder; at det ikke er nok strøm tilgjengelig. Vi har en container som inneholder en stor trommel med 150-meter kabel som er koblet til strøm, samt en liten trommel med 30 meter kabel som er koblet videre til graveren. Hvis ikke de 30 meterne er tilstrekkelig kan altså hele containeren

flyttes rundt. Men dette er ikke en liten skjøteledning som man hiver over skuldra; kabelen veier 1,2 tonn, sa Ibsen.

– Dette konseptet er meget effektivt. Det forsvinner lite energi, og man slipper å lade. Så lenge man ikke ødelegger kabelen, er dette en genial løsning, konkluderte Nasta-sjef Tom Johansen.

MILJØFOKUS

Omsorgssenteret, eller «Biri Storstuggu» på folkemunne, skal for øvrig bygges i massiv-

tre og lavkarbonbetong. Og alle maskiner på byggeplassen som ikke er elektriske, skal gå på biodiesel. Senteret får dessuten passivhusstandard, og både solfangere, solceller og fjellvarme skal bidra med fornybar energi. Senteret får 32 plasser fordelt på fire avdelinger og på 5 000 m2, og skal stå ferdig 15. oktober 2020. ■

ROTASTAR - markedets mest populære og effektive sorteringsskuffer

- Meget grov og robust
- Laget for norske forhold
- Selvrensende
- Fjærende og roterende konstruksjon
- 2 funksjoner i samme skuffe; Trommelsikt- og stjernesikteffekt
- 8 forskjellige modeller/ størrelser for bæremaskiner mellom 1-30 tonn.

- 20 års erfaring
- Bredt leverandørnettverk

MARKIR.as

4628 Kristiansand · Tlf: 475 18 720 · post@markir.no · www.markir.no

ISTRAIL DUMPERKJERRE

KVALITET HELE VEGEN

- 3 års garanti mot rust på metallisert flater.
- 9 tonn`s kvalitets aksler fra SAF eller BPW med skivebremses.
- Wabco bremseanlegg.
- Nummi tipsylinder.

Spesifikasjoner: se www.istrail.com

Ta kontakt med en av våre selgere for tilbud:

Daglig leder:
Oddbjørn Buer
Mobil: 908 268 00
oddbjorn@istrail.com

Selger:
Morten Langeland
Mobil: 905 735 00
morten@istrail.com

Selger:
Wegar Jakobsen
Mobil 91873890
wegar@istrail.com

Carlsen
mega J960M

- NY i Norge
- Carlsen Omega J960M
- Full elektrisk
- Se mer på www.crushing.no

FHC

FH Carlsen AS
Nedre Holtan vei 11A
3234 Sandefjord
marked@crushing.no
Tlf: 920 166 67

Mer elektrisk

Mens Eldar Vågan døde en elektrisk 35-tonner på Biri (se side 20), kastet kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland glans over at enda en Cat 323F Z-line ble satt i drift i Oslo.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

På en anleggsplass ikke langt fra Ullevål stadion skal snart Norges største universitetsbygg reise seg; det nye Livsvitenskapsbygget til Universitetet i Oslo, med et totalt areal på 66 700 kvm og en kostnadsramme på hele 6,8 mrd. kroner. Først må imidlertid store mengder masser fjernes, og den jobben skal blant annet utføres av Horten-entreprenøren Firing og Thorsen AS med sin batteridrevne 25-tonner Cat 323F Z-line, utviklet av Pon Equipment.

Fra før er en tilsvarende maskin i gang for NRC på et veiprojekt i Storgata i Oslo, mens Veidekke bruker en annen på veianlegget E6 Kolomoen-Rudshøgda. Det er kostbare maskiner å produsere, men Pon har blant annet fått støtte fra statlige Enova til utviklingen.

ÅTTE SLIKE

– Dette er den tredje gravemaskinen av denne typen i verden. Det produseres åtte stk. totalt. Alle åtte er solgt og de vil alle være i drift i løpet av året, forteller Eivind Hafslund, prosjektleder for Pon Spesialprodukter.

– Maskinen kan brukes i 5-7 timer i strekk før den må lades, og den lades på 1,5-2 timer. I Brumunddal går den fra kl. 7 til kl. 19 hver dag, kun avbrutt av lading i spisepausen. Det har vært enorm interesse for disse maskinene – også i utlandet. Det så vi blant annet i Tyskland, der denne maskinen ble stilt ut under Bauma-messa i år, sier han.

Kan kjøre 150 timer på tomgang

Prosjektlederen med det passende etternavnet Hafslund har gått dypt til verks for

å finne ut hvor mye diesel som spares ved å kjøre elektrisk.

– Jeg har sett på hele flåten vår med tradisjonelle 323-maskiner, som er rundt 170 stykker, og regnet ut at de i gjennomsnitt bruker 13 liter drivstoff i timen, og 91 liter i snitt per dag. Svært mye av dette forbruket går dessuten til tomgangskjøring – opptil 40 prosent, faktisk. Den elektriske graveren bruker kun 2300 W i timen på tomgangskjøring, så den kan i prinsippet gå 150 timer på tomgang. Så denne maskinen reduserer jo også tomgangsforbruket enormt, forklarer han.

MILJØFOKUS

– Vi opplever et skikkelig «trøkk» først og fremst fra studentene våre, men også fra de ansatte, om å bygge så miljøvennlig som mulig, forteller rektor ved Universitet i Oslo, Svein Stølen, til Anleggsmaskinen.

– Det å fokusere på miljø har derfor vært kjempeviktig og helt sentralt for oss. Vi har tenkt miljø hele veien med dette prosjektet, helt fra planleggingen og til senere drift av bygget, sier han.

– Denne el-maskinen bidrar til et lavere støynivå på og rundt byggeplassen, noe som representerer en positiv miljøgevinst. Det er ikke så mange av disse maskinene ennå, og hadde vi kunnet fått tak i flere så hadde vi gjort det, forteller Per Roger Johansen, prosjektleder i Statsbygg.

KRAFTIGE UTSLIPPSKUTT

Regjeringen har i Granvollenerklæringen 2019 fremhevet at de i «samarbeid med bransjen, skal legge til rette for at bygge- og anleggsplasser skal være

1. PÅ BATTERI

25-tonneren Cat 323F Z-line, utviklet av Pon Equipment. Åtte slike maskiner vil være i drift i løpet av året.

2. GLAD TRIO

Minister Mæland flankert av Per Roger Johansen, prosjektdirektør i Statsbygg (t.v.) og Svein Stølen, rektor ved Universitet i Oslo (t.h.).

3. STORT PROSJEKT

Minister Monica Mæland, rektor Svein Stølen og prosjektdirektør Per Roger Johansen studerer en modell av den nye universitetsbygningen. I bakgrunnen står Helge Skaftå, prosjektleder i Hent AS.

Din nye forhandler av Hyundai anleggsmaskiner!

www.kuregrafisk.no

EMS
GROUP

EMSG Norge AS
Bølervegen 40, 2016 Frogner • Norway
Tlf.: +47 63 93 63 00 • E-mail: post@emsg.no

www.emsg.no

fossilfrie innen 2025». Som statens byggherre har Statsbygg et spesielt ansvar for at bygge- og anleggsplasser i offentlig regi går foran når det gjelder dette. – Det må tas miljøhensyn, og bygg- og anleggssektoren må belage seg på å kutte kraftig ned på utslippene, sier kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland, før hun setter seg i førerhytta på el-graveren og med litt bistand tar et par symbolske tak med skuffa.

NY TEKNOLOGI

– Hva med utslipp i forbindelse med transport? Vil regjeringen aktivt jobbe for bedre tilrettelegging for massehåndtering og -lagring nærmere byprosjekter?

– Vi ønsker å fremme løsninger som reduserer klima- og miljølempen forbundet med transport også til og fra bygge- og anleggsplasser, f.eks. ved bruk av ny teknologi. Regjeringen legger i nasjonal transportplan opp til at 50 prosent av nye lastebiler skal være nullutslippskjøretøy innen 2030. Økende etterspørsel etter slike alternativer fører til at tilgangen på utslippsfrie maskiner og transportalternativer fremover vil øke, uttaler statsråden.

– Applikasjoner som TippNett, som matcher innehavere av masser med aktører som ønsker å få tak i masser, kan også være med på å redusere transportbehov og avstand. Byggenæringen har dessuten en egeninteresse av å kutte antallet kilometer og tid som brukes på transport.

HVA MED TRANSPORTEN?

Byggherre Statsbygg og hovedentreprenør Hent AS bekrefter at det er i deres egeninteresse begrense transporten i forbindelse med massehåndtering. – Vi er svært opptatt av miljøvennlige

løsninger, samtidig som vi selvsagt også er interessert i det økonomiske aspektet. Det lønner seg på ingen måte å kjøre lengre enn nødvendig. Men deponiene ligger jo der de gjør. Om noen år går kanskje lastebilene også på strøm, og da vil ikke avstanden til deponier lenger bli et like stort problem, sier prosjektdirektør Johansen. – Vi tenker gjennom og planlegger all kjøring av masser så det blir minst mulig transport, utdyper Helge Skaftå, prosjektleder i Hent AS.

– Vi mellomlagrer det som er mulig her på plassen, og massene vi henter inn sørger vi for at er permanente, slik at de ikke må flyttes på igjen. De massene som må til deponi, må jo kjøres til de deponiene som finnes. ■

UTSLIPPENE MÅ NED: Bygg- og anleggssektoren må belage seg på å kutte kraftig ned på utslippene, sier kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland.

GRAVENDE MINISTER: Kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland får prøve seg i gravemaskinen.

ARBEIDSBRAKKER OG TILHENGERE				WIKS
				FOR PROFESJONELLE BRUKERE!
* SPISEVOGNER * SPESIALVOGNER * TOALETVOGNER * BADEVOGNER * BOLIGVOGNER * TILHENGERE				
wiks.no / salg@wiks.no / tel. 950 71 777				* SKAPHENGERE * VAREHENGERE * TIPPHENGERE * KJØLEHENGERE * SALGSVOGNER

Følg oss på
Facebook

MISTER PUKK: Lasse Jørgensen har levd av mobil knusing i tomter siden 2004.

PUKKVERK ELLER NÆRINGSTOMT?

Krangler med kommunen om knusing i tomt

MR Pukk AS lager næringstomter av vanskelige arealer med mye fjell. Ønskes velkommen i kommuner over hele Østlandet, unntatt én. – Søknadspliktig pukkverk, sier kommunen. – Utgraving av tomt unntatt søknad, sier Lasse Jørgensen i MR Pukk AS. Han har likevel søkt om en tredje tillatelse, men den søknaden vil ikke kommunen behandle. I stedet insisterer kommunen på at han skal søke dispensasjon.

Tekst og foto: Jørn Söderholm – jos@mef.no

RØYKEN: – Nå sier kommunen at vi må inn med dispensasjonssøknad for videre knusing. Å knuse stein til deponi er greit. Men så lenge det blir solgt til andre er det ikke greit. Da er det næringsvirksomhet, og ikke under unntaksregelen. Dette er håpløst uprofesjonelt av Røyken kommune, sier Lasse Jørgensen.

Vi befinner oss i Hyggenveien i Røyken, nærmeste nabo til Avinors kontrollsentral for flytrafikken over Sør-Norge. Vi står inne på et 20 mål stort areal som er på vei til å bli næringstomt. Det har vært en lang og humpete vei.

MOBILE KNUSEVERK

Ikke på grunn av tomta. Den var i utgangspunktet en fjellside på 160 000 faste kubikkmeter fjell. Det er sånne utfordringer MR Pukk AS liker – og i stor grad lever av. Enten som entreprenør med oppdrag for en byggherre, eller med utvikling av arealer i egen regi.

Selskapet har ti mobile knuseverk som flytter rundt på Østlandet, på anlegg som den tomta vi står på nå.

– Vi tar ut massen, gjør den om til pukk, selger massene og selger tomta til slutt. Kommuner og byggherrer ser det som et kjempepluss at vi kommer og lager næringstomter av noe som ville kostet for å mye å lage byggbart næringsareal av ellers. I Vestby gjorde vi en jobb for et stort logistikkfirma, etter samme konsept. Vi tok ut fjellet, knuste og omsatte 800 000 tonn stein

**Transportflak med
skrå innkjøring**
6m og 6,5m lengde

bns.no | salg@bns.no | 40 00 61 30

ut av tomte. Byggherren slapp å betale for opplasting og bortkjøring av stein. Vi tjente på å knuse og selge, og sparte byggherren for mange millioner kroner i byggekostnader. Prisen for byggherren er lengre byggetid, sier Jørgensen.

INGEN SØKNAD

Den virksomheten har Jørgensen drevet siden 2004, i en lang rekke kommuner på Østlandet. Generelt pleier det gå bra, uten særlige diskusjoner. Søknad trengs ikke, kun en melding til fylkesmannen.

– Vi ser ofte at når folk hører ordet “knuseverk”, så blir det voldsomt rabalder. Vi legger oss litt lavt, og bruker terrenget til å skjerme omgivelsene for virksomheten. Når folk ser at det virker, så går det bra. Her er det bare en prinsippsak fra naboer med gode forbindelser i kommunen og en kommune som tolker reglene den veien det passer dem best, sier Jørgensen.

Det meste av virksomheten MR Pukk AS driver i fjellknauser og tomter rundt

på Østlandet foregår uten at det må søkes spesifikt om knusing.

– Det er helt normalt å knuse når man er på fjelltomter. Det har vi gjort på tilsvarende tomter i Vestby, Enebakk og alle andre steder. Spørsmålet om søknad har aldri vært oppe, og vi har ikke søkt én eneste gang, sier han.

Det var før han gikk i gang i Hyggenveien i Røyken. Jørgensen kjøpte tomte av Røyken kommune i 2016, med sikte på å gjøre som han pleier. Sommeren 2016 kom det første signalet fra kommunen om hvordan dette skulle bli.

– PUKKVERK

– De forlangte at vi skulle søke, fordi vi driver som pukkverk. Vi mener det ikke er en opparbeidelse av tomt, og ikke søknadspliktig knusing. Etter mye om og men søkte vi likevel, for å slippe ståtid. IG-en fikk vi ved juletid, et halvt år etter søknaden. Den gjaldt i praksis for et og et halvt år. Før jul i 2017 får vi stoppdordre, og krav om å

HJULLASTER: Steffen Thoresen kjører hjullasteren i tomte på Hurum.

søke på nytt. Etter masse fram og tilbake og flere måneders stillstand får vi ny tillatelse. Denne gangen ut 2018. Vi sier på nytt til kommunen at vi ikke er enig i søknadsplikten, og mener vi går under unntaksregelen. Da mener kommunen vi må søke om dispensasjon for å knuse videre her. Vi har søkt om ny tillatelse til knusing. Den vil ikke kommunen behandle, men krever at vi søker om dispensasjon.

– Ja, er ikke det greit da?

– Nei. Vi har bedt kommunen behandle søknaden, med oppsettende virkning. Når vi får et vedtak på den søknaden kan vi ta det videre til Fylkesmannen. Hvis jeg søker om dispensasjon, så kan kommunen si nei til det. Da blir alt så mye mer tungvint, og jeg sjakk matt fordi tiden løper ut. Det kan jeg ikke gjøre.

– FEIL TOLKNING

Lasse Jørgensen er frustrert over det han oppfatter som en uprofesjonell behandling fra Røyken kommune. Bedriftens ønske om å utvikle næringsarealet blir møtt med argumenter og regeltolkninger han mener ikke holder mål.

– Jeg skal være enig i at unntaksregelen kan være litt diffus å tolke. Men den er mer ment for sånne steder der du feks må kjøre inn mye ting for å få til en produksjon, og kjøre ut igjen. Her er det snakk om å knuse stein som allerede er på tomte. Vi bruker det vi kan bruke, og kjører bort resten.

– Ja...?

– Kommunen mener det er kommersielt og næringsvirksomhet hvis det er andre som henter massen. Men hvis jeg kjører det jeg ikke får brukt bort på fylling, så er det greit. Så lenge jeg selger det er det ikke greit.

– Ja, og...?

– Det er ikke kommunen som skal prisregulere eller bestemme om noen kan tjene penger. Det har de ingenting med. Unntaksregelen har aldri vært ment slik. Her vil kommunen bestemme om jeg skal tjene

penger. Hvis jeg kjører pukken på deponi er det greit, men ikke å selge den for penger. Det har ingenting med unntaksregelen å gjøre. Her tolker kommunen regelen den veien som passer best, sier Jørgensen.

UNNTAK I SAK 4-2

Striden står om unntaksbestemmelsene til byggesaksforskriften. Nærmere bestemt paragraf 4-2, som setter rammer for at bygninger, konstruksjoner eller anlegg kan plasseres uten søknad. Utgangspunktet er at konstruksjoner og anlegg i direkte tilknytning til bygge- eller anleggstomt der arbeid pågår er unntatt søknad om byggetillatelse.

§ 4-2. Unntak for plassering av særskilt bygning, konstruksjon eller anlegg

Følgende tiltak kan plasseres uten søknad eller tillatelse:

a) Bygninger, konstruksjoner eller anlegg på eller i direkte tilknytning til bygge- eller anleggstomt hvor arbeid pågår

b) Campingvogn og vinteropplag av fritidsbåt på bebygd bolig- og fritidseiendom

c) Campingvogn på campingplass.

Så er spørsmålet hvor grensene går. I veilederen til forskriften skriver DiBK blant annet dette:

«I forbindelse med byggevirkomhet kan det være praktisk med et anlegg for bearbeiding av masser fra anleggsarbeidet. Dette kan anses som et anlegg som omfattes av unntaksbestemmelsen. Det må imidlertid trekkes en grense for når dette må anses som et selvstendig anlegg, som i seg selv ikke har en tilstrekkelig tilknytning til bygge- eller anleggsvirkomheten på tomte. Dersom det drives foredling av masser, som egen virksomhet med f.eks. videresalg, vil det falle utenfor unntaket.»

MER STEIN

Hva da med tilfeller som dette, der tomte inneholder vesentlig mer stein enn det

noen gang kan bli bruk for på den ferdige tomte?

– For at unntaket skal komme til anvendelse må hovedhensikten med de bearbeidede massene være å benytte de på anleggstomte. Da har bearbeidelsen av massene tilstrekkelig tilknytning til bygge- og anleggsvirkomheten. Dersom det for eksempel er urene masser som må kjøres ut, eller det er noen typer og størrelser på massene som ikke kan brukes på anleggstomte kan disse kjøres ut av anleggstomte. Unntaket kommer da fremdeles til anvendelse, skriver en rådgiver i Røyken kommunes avdeling for juridiske tjenester i en epost i sakens anledning.

Hvor går grensen da?

– For å vurdere om foredlingen er å anse som et selvstendig anlegg og om det forekommer foredling av masser til videresalg må man se på om det var foretaket selv som kjørte massene ut eller om massene ble hentet av andre foretak. Når andre firmaer

FORTS

Nytt utstyr til bruktpriiser!

HARDLIFE.NO

☎ 56 14 8000

GASELLE BEDRIFT
3 ÅR PÅ RAD

Facebook Twitter YouTube

OMSTRIDT: Dette er tomte Lasse Jørgensen kraner med Røyken kommune om. En rygg med 20-25 000 kubikkmeter fjell gjenstår. Der går en stor vannledning som må flyttes.

kommer for å hente/kjøpe masser er dette en indikasjon på at det er videresalg, og en virksomhet som faller utenfor unntaket. Kjøres massene for eksempel til et mottak for urene masser er dette i tråd med unntaket, men hvis overskuddsmassene selges

videre er dette å anse som videresalg og virksomhet.

Ut fra deres observasjoner om at masser blir hentet på anleggstomta av andre foretak er dette å anse som virksomhet som er søknadspliktig.

Røyken kommune har blitt bedt om kommentar til saken. Kommunen ønsker ikke å svare på spørsmål før saken har vært behandlet i kommunens planutvalg og bygningsråd, etter at dette bladet har gått i trykk. ■

GJERDEN FJELLSIKRING AS LEDENDE INNEN FJELLSIKRING

Et maskinentreprenørfirma med nesten 40 års erfaring

GJØR KREVENDE OPPDRAG ENKLERE

GJERDEN
FJELLSIKRING

KAREN SOGNS VEI 49, 3275 SVARSTAD
E-POST: post@gjerden-fjellsikring.no
TELEFON: 400 03 780

www.gjerden-fjellsikring.no

VI UTFØRER FJELLSIKRING FRA LIFT & TAU:

- Fjellbolter og bånd
- Ras og fanggjerder
- Steinsprang og isnett
- Wirenett
- Sprenging og demolering
- Tunnelsikring
- Løsmassesikring
- Erosjonsikring
- Spyle- og spettrensk
- Vegetasjonsrydding

10 TONN KOMPAKT OG BRUKERVENNLIG DUMPER.
SVÆRT MOBIL OG OVERLEGEN I TERRENG.
LAVT MARKTRYKK. 180° MULTITIP (OPTION)
DEN BARE GÅR OG GÅR....

Snakk med dumper spesialisten!

AS Hydrema
www.hydrema.com

Service: 613 14 010

Salg: Knut Ola Nergård
Mobil: +47 952 02 051
Mail: kne@hydrema.com
Område: Nordland, Troms, og Finnmark.

Salg: John Vidar Bakken
Mobil: +47 414 07 070
Mail: jvb@hydrema.com
Område: Norge øvrig.

HYDREMA

Hållbar siktning

Vi tänker långsiktigt när vi utvecklar och bygger våra sorteringsverk, därför är en investering i ett Maskin Mekano-verk hållbart både ekonomiskt och för miljön.

-HÅLLBART FÖR MILJÖN. Marknadens lägsta bränsleförbrukning (ca 4,5 l/h) och CO₂-utsläpp. Ännu bättre om man har möjlighet att köra på direktström.

-HÅLLBAR MASKIN. Vibrationsfri produktion med Vibroblock. Det aggressiva slaget stannar i siktlådan, resten av maskinen och alla komponenter skonas. Dessutom är hela maskinen robust och välbyggd av skickliga yrkesmän på vår fabrik i Jönköping.

-HÅLLBART ÄGANDE. Uppbackning från Maskin Mekanos kunniga team och reservdelar på lager i Jönköping. Stabilt värde på andrahandsmarknaden.

maskin mekano

Box 9083, 550 09 Jönköping, SWEDEN, +46 36-31 74 00,
info@maskinmekano.se, www.maskinmekano.se

För mer info ring: Daniel Smedenman +46 709 508270

Maskinkongen fra Jæren

STORSAMLER: Magne Byberg har trolig Norges største samling av anleggsmaskiner i skalaen 1:50.

– Målet var egentlig aldri å bli en skikkelig samler, men det ene førte til det andre, sier Magne Byberg (48), nærmest litt unnskyldende. Han har trolig Norges største samling av anleggsmaskinmodeller i skala 1:50.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

VELKOMMEN INN: Leiligheten er som et museum. Det er så trangt mellom hyllene og tett mellom maskinene at man må passe seg for ikke å rive ned noen på vei inn.

Vi møter den den blide, sympatiske stor-samleren hjemme i leiligheten i Sandnes. Undertegnede må ta av seg sekken og nærmest gå sidelengs innover i gangen, for ikke å rive ned noen av de mange hundre maskinmodellene som fyller veggene på begge sider.

Totalt 270 hyllemeter med maskiner fyller den 54 kvadratmeter store leiligheten. Belysningen er litt dunkel, for gardinene er alltid trukket for, slik at modellene ikke skal falme av sollyset. Stua, gangen og store deler av kjøkkenet er proppfullt av minimaskiner. Kun soverommet og badet er «maskinfri sone».

Han har også en bod i leiligheten. Den er full av emballasje fra modellene, samt enkelte maskiner han ikke har fått plass til. I tillegg disponerer han en større bod et annet sted i bygget, og også den er full av emballasje – for når man er en ekte samler, må også alle esker tas vare på.

HAKESELEPP

– Mange får litt hakeslepp når de kommer inn døra her. De har kanskje hørt at jeg har noen modeller, men de aner som oftest ikke omfanget. Så det blir litt som i tegneseriene; haka faller nesten ned på brystet, og de blir stående og gape, sier Magne Byberg og ler. Som så mange andre med interesse for anleggsmaskiner er Magne oppvokst på gård, og han kjørte maskin og traktor fra tidlig alder.

– Den første maskinen jeg kjørte var en Ford traktorgraver. Jeg har alltid hatt interesse for alle maskiner som lager lyd, forteller han. Men i motsetning til mange med den interessen, ble han aldri maskinfører som voksen. Han har heller aldri tatt maskinførerbevis.

BRØYT 21

I stedet var det altså miniatyrtugaver av anleggsmaskiner som skulle bli hans greie.

LYKKETIØRINGEN: Hvis Magne måtte kvitte seg med alt og bare sitte igjen med én eneste maskin, så ville han «tatt en onkel Skrue» og valgt lykketiøringen, altså den første maskinen; Brøyt 21.

STORT OG SMÅTT: Han har maskiner i alle slags størrelser. Disse to har utrolig nok korrekt størrelsesforhold, da begge er i skala 1:50.

– Det hele begynte da jeg og en kompis sykla til en Åkerman-forhandler som hadde et utsalg av modeller. Jeg var vel ni år gammel, og jeg husker jeg var veldig usikker på om jeg skulle velge en Åkerman H25 eller en Brøyt 21. Begge to var flotte maskiner, som vi så i bruk til daglig i nærområdet. Men det var jo litt ekstra spesielt med Brøyt, som tross alt ble produsert på Jæren, så jeg valgte hjulmaskinen Brøyt 21, forteller Magne, med stor innlevelse. Ikke lenge etterpå kjøpte han også Åkerman-maskinen, og samlingen var i gang.

– Samlingen gikk imidlertid lenge tregt. Jeg hadde jo heller ikke noe mål om å bli en samler til å begynne med, og modellene ble kjøpt litt sporadisk de første årene. Etter hvert sparte jeg det meste av lommepengene mine, og jeg tok også på meg noe gårdsarbeid rundt omkring for å få råd. Likevel var jo dette store investeringer for meg, så det gikk en stund mellom hver gang jeg fikk en ny modell.

HELT NY VERDEN

Da Magne var 15 år og ferdig med ungdomsskolen, fikk han fast jobb, noe som gjorde det lettere å dyrke sin store hobby.

– Jeg var akkurat ferdig med 9. klasse da jeg så en annonse i avisen, der firmaet Industrisalg AS, som selger skruer, muttere etc., søkte etter en lagerarbeider. Jeg søkte på jobben og fikk den. I dag, 33 år senere, jobber jeg der fremdeles, men nå som lagersjef. Planen var egentlig at det skulle være en midlertidig jobb, men jeg trivdes så godt og årene gikk, og nå har jeg vært der så lenge at jeg neppe kommer til å bytte jobb, forteller han. Men selv med mer penger mellom hendene, var det lenge begrenset hvilke modeller han fikk tak i.

– I «gamle dager» var jeg jo prisgitt de ulike forhandlerne, og hva de klarte å bestille inn. Men da Internett

Enda bedre. Hver dag.
For å redde liv langs veien.
 Norges største rekkverksentreprenør

agjerde.no

MEKKER: I stedet for å se på noe dårlig på TV, setter Magne gjerne på litt musikk, finner kanskje fram en øl og sitter på kjøkkenet og skrur, bygger om og mekker på modellene sine.

kom, og særlig Facebook, så åpnet en helt ny verden seg. Jeg kom i kontakt med folk fra store deler av verden med samme interesse, og jeg fikk tilgang til enormt mange flere modeller.

- SOM JULEKVELDEN

Ved hjelp av disse kontaktene har Magne nå sikret seg det aller meste som finnes av de maskintypene han er ute etter – i skalaen 1:50. Og han kompletterer stadig sin meget omfattende samling. Til enhver tid har han et par modeller i bestilling.

– Det er i hvert fall såpass at de kjenner meg igjen på postkontoret, smiler Magne, som ikke legger skjul på at gleden kan være stor når det kommer en pakke.

KOSTBART: Det har naturligvis gått med noen kroner til å bygge opp samlingen. Denne enorme maskinen, en O&K RH400, er håndlagd og koster mer enn en fin ferie ifølge Magne selv.

– Det er jo nesten som julekvelden når det kommer en maskin jeg har venta på lenge, forteller han.

– Jeg har imidlertid blitt nødt til å avgrense samlingen litt, for det finnes jo modeller av så mangt. Jeg innså f.eks. tidlig at jeg ikke hadde plass til å begynne med lastebiler. Jeg samler på gravemaskiner, hjullastere, traktorgravere, dosere, dumpere og tiptrucker. I tillegg har jeg interesse for traktorer, men de blir levert i skala 1:32, forteller han og peker på en hylseksjon mellom stua og kjøkkenet.

– Jeg har også tre hyller med asiatiske 20-tonnere i skalaen 1:40, fordi de ikke finnes i 1:50. Det er i det hele tatt svært få maskiner fra før 2010 jeg ikke har. De få jeg mangler er så

BRØYT: Siden Magne er fra Jæren selv, har Brøyt en spesiell plass i hjertet hans. Selvfølgelig har han da også en egen Brøyt-seksjon i samlingen.

spesielle at det neppe er noen her i landet som sitter på dem. For eksempel en Astra dumper ADT30, 2003-modell. Jeg har den samme maskinen i Case og Link-Belt, men ikke i Astra; den er nesten umulig å få tak i. Men det er litt av det med å være samler; man skal ha noe å strekke seg etter, sier han.

MEKKER PÅ KJØKKENET

Alle modellene er systematisk plassert med største nøyaktighet på hyllene i leiligheten; alle i samme posisjon og i stigende rekkefølge etter årsmodell. Han har valgt å ha maskinene «rene», slik de er når de kommer fra fabrikken, helt uten firmalogoer og annet «stæsj». Rett som det er bygger han også om maskiner selv, i egen liten verkstedkrok på kjøkkenet.

– Det finnes jo ikke modeller av alt, så det hender jeg må lage eller bygge om maskiner. Blant annet måtte jeg fylle ut et hull i en rekke av modeller i forbindelse med at Volvo overtok Samsung. Den aller siste Samsung-maskinen ble det ikke produsert modell av, så jeg kjøpte neste Volvo-versjon, som var nesten lik, og sparkla, pussa og lakkerte den om til den korrekte Samsung-versjonen, og på den måten fikk fylt ut hullet i rekken, forteller han.

– Litt av drivkraften er å gjøre mye av jobben selv. I stedet for å se på noe dårlig på TV, setter jeg heller på litt musikk, finner kanskje fram en øl og sitter og skrur, bygger om og mekker på

«Det er jo nesten som julekvelden når det kommer en maskin jeg har venta på lenge.»

modellene, sier Magne, som naturligvis har oversikt over alle maskinene i samlingen, med merke, modell og produsent. I tillegg har han et mål om å få en original produktbrosjyre til alle maskinene i samlingen. Han er en tredjedel på vei med det prosjektet.

MAGNE BYBERGS «LYKKETIØRING»

Leiligheten til Magne er altså som et museum å regne. Nesten 2100 maskinmodeller har han totalt; alt fra en Volvo minigraver på et par tonn til et realt monster av en Cat-graver på 1250 tonn, og fra en liten 2,5-tonns Kramer hjullaster til en massiv LeTourneau på hele 265 tonn. Han har lette, rimelige 3D-printede maskiner og han har kraftige, håndlagde metallmaskiner som koster mer enn en fin ferie, ifølge ham selv. Men hvilken er hans favorittmaskin; hvis han måtte velge kun én.

– Uff, jeg håpet du ikke skulle spørre om det, for det er utrolig vanskelig å ta stilling til, sier han og ler høyt og godt. Etter en liten tenkepause, kommer imidlertid svaret:

– Hvis jeg måtte kvitte meg med alt og bare sitte igjen med én eneste maskin, så ville jeg nok «tatt en onkel Skrue» og valgt lykketiøringen, altså den første maskinen, slår han fast og løfter den gamle Brøyt 21-modellen varsomt ned fra en egen Brøyt-seksjon i samlingen. ■

En solid framtid

Mur og hageprodukter, samt vann og avløpsprodukter i betong.

ig-rør og kummer, kabelkanaler og trekkekummer. Murblokker, kantstein og belegg.

Hovedfabrikk Ølensvåg
Utsalgsteder i Bærum, Bergen og Haugesund

Tlf 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

Ikke bruk tiden på å fylle drivstoff – kjøp din egen dieseltank!

▼ PROCUT AS dieseltank.no

***“Alle oppdrag er like viktige om de er store eller små,
- og husk at det umulige tar bare litt lengre tid.”***

**ALT INNEN
FJERNING AV FJELL**

PETTER A OLSEN AIS

BORING & SPRENGNING

1684 Vesterøy Tlf. 69 37 60 57 Mob. 90 05 54 52

www.petteraolsen.no

Slik forebygger leverandørene tyveri av maskinstyring

Maskinstyringssystemer stjeles i stort omfang. Noe av det havner på New Zealand(!). Hva vet leverandørene av maskinstyringssystemer om omfanget, og hva gjør de for å forebygge tyveri? Vi har spurt de mest sentrale.

Tekst: Jørn Söderholm - jos@mef.no

Problemet med tyveri av maskinstyring er velkjent over hele landet. I forrige utgave skrev vi om en bedrift som mistet fem systemer i ett tyveritilfelle i Moelv. Det bladet hadde ikke gått i trykk før Moss Avis fortalte om en bedrift i Østfold som opplevde innbrudd i seks maskiner på noen få uker, der tyvene kun var interessert i maskinstyringsutstyr.

Politiet sier de har lite å stille opp med, på grunn av tyvenes ofte store forsprang når tyveriet oppdages. I forrige utgave gikk også forsikringsselskap ut med en tydelig tilråding om å demontere utstyr etter arbeidstid. Stadig flere bedrifter velger nå å gjøre det.

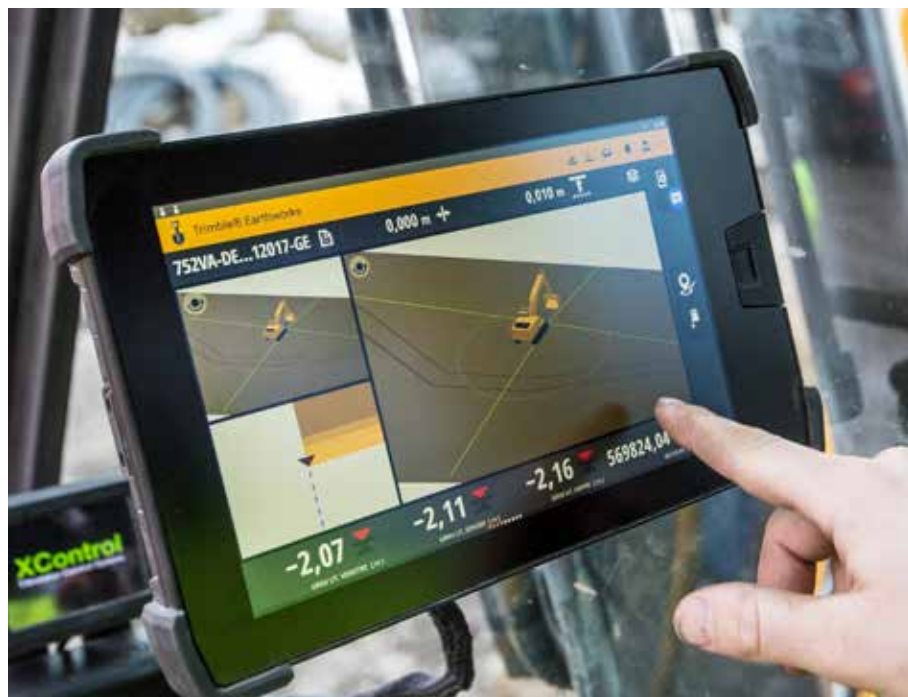
– Hva gjør leverandørene med dette problemet? Utstyret blir stjålet fordi tyvene vet det er mulig å selge og bruke. Leverandørene bør gjøre utstyret umulig å bruke etter tyveri, sier en leser i et kommentarfelt etter at forrige nummers artikkel ble publisert på nett.

Ja, hva vet egentlig leverandørene om omfanget av problemet? Hva gjør de med det, og i hvilken grad er utstyret mulig å bruke etter tyveri?

Vi tok de spørsmålene med til de mest sentrale leverandørene av maskinstyring på det norske markedet. Her er svarene vi fikk.

VANLIG SYN: Dette er et altfor vanlig syn på norske anleggsplasser. Her har tjuver forsynt seg med Topcon maskinstyring.

FORTS

Trimble Earthworks.

TRIMBLE / SITECH

- Registrering?
- Ja. Vi melder inn til en sentral database hos Trimble som ligger i skyen. Om noe dukker opp hos en annen Trimble-forhandler vil dette dukke opp som stjålet utstyr ved sjekk og bli konfiskert og destruert, sier daglig leder Karsten Haukås i Sitech Norway.
- Statistikk?
- 20 system registrert stjålet i 2018. 12 registrerte i 2019 (ut mai).
- Maskintyper?
- 60 prosent gravemaskin, 30 prosent vals, 10 prosent doser.
- Omsetning og bruk i andre land?
- Utstyret fraktes ut av landet. Vi finner det ofte på eBay o.l. Utstyr som er stjålet fra vårt sortiment er funnet i Polen, Sveits, England og en stor del på New Zealand. Omtrent halvparten av det som er tatt har dukket opp igjen hos en forhandler i disse landene og blitt tatt hånd om.
- Mulig å bruke etter tyveri?
- Noe av utstyret kan brukes. Dersom det går online for korreksjoner osv vil vi kunne se hvor utstyret er og fjerne lisenser for å gjøre det ubrukelig.

- Innebygde mekanismer for å sikre mot tyveri? Kan tjuver gå forbi disse?
- Alt utstyr meldes inn og vil bli tatt hånd av autoriserte Trimble forhandlere om det leveres inn til service, sjekk eller oppdateringer. Vi har også mulighet for å bygge inn en lokasjonschip, men erfaringsmessig er det ikke så stor interesse for dette. Med lokasjonschip vil utstyret bli ubrukelig om dette forsøkes fjernet.
- Kan produsenter og leverandører gjøre mer?
- Trimble jobber med å kunne stenge ned systemer og koder ved rapportert stjålet utstyr automatisk. Ulempen her er at systemet må være online. Da kan vi som forhandler i dag gjøre det samme. Vi vil etter hvert se en økende trend med fabrikkmonterte systemer der komponentene ligger mye mer beskyttet enn i dag. Det vil gjøre tyveri vanskeligere, men neppe ta bort problemet helt.
- Viktigste man kan gjøre for å unngå tyveri?
- Ta med de mest kostbare komponentene etter endt arbeidsdag. Skjerm og GNSS-antenner. Når tyvene etter hvert erfarer dette vil det naturlig bli en avtagende trend, sier Haukås.

Leica MCP80.

LEICA GEOSYSTEMS

- Takk for at dere setter fokus på dette, sier Per Tore Birkeland. Han er “Market segment manager” for maskinstyring i Leica Geosystems AS.
- Registrering?
- Leica Geosystem har rutiner på å registrere utstyr som stjålet når vi bli opplyst om dette fra eier. Vi legger info om tyveri inn i systemet vårt. Instrumentet blir tagget og det er ikke mulig å bestille lisenser eller utføre service. Dette gjelder over hele verden.
- Statistikk?
- Vet ikke nå. Må hentes ut manuelt, rekker ikke det før i august.
- Maskintyper?
- Det er gravemaskin-systemer som i all hovedsak blir stjålet.
- Omsetning og bruk i andre land?
- Vi har registrert at utstyr som er stjålet i Norge havner på e-bay ja...
- Mulig å bruke etter tyveri?
- Det blir ikke aktivert noen form for begrensninger i selve utstyret når det er meldt stjålet. Vi har ikke mulighet til å legge inn denne type restriksjoner i maskinstyring.
- Innebygde mekanismer for å sikre mot tyveri? Kan tjuver gå forbi disse?
- Se forrige spørsmål.
- Kan produsenter og leverandører gjøre mer?
- Etter min mening vil den beste forebyggingen ligge i å bygge inn funksjonalitet og teknologi som gjør produktet lite attraktivt for tyveri. Vi har meldt inn til våre utviklere at vi ønsker tiltak på dette.
- Viktigste noen kan gjøre for å unngå tyveri?
- Det velger jeg å la stå åpent, sier Birkeland.

Jan Floberg, med DigPilot.

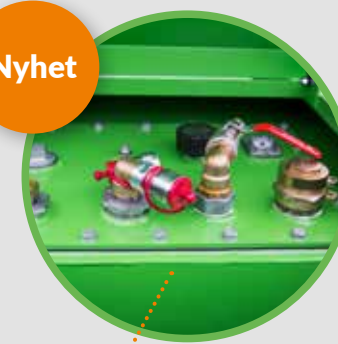
DIGPILOT / GUNDERSEN & LØKEN AS

- Det er nesten merkelig at dere setter fingeren på dette problemet nå. Vi har hatt fokus på dette i mange år, sier daglig leder Jan Floberg i Gundersen & Løken AS.
- Registrering?
- Jeg har oversikt over DigPilotene og laserne som blir meldt stjålet til oss. Alle DigPilot 3D-systemer som går i hele verden har internettforbindelse, og vi har oversikt over eierene. Ved oppstart melder datamaskinene seg inn på nettskya vår. Vi har liste over stjalne systemer, med serienummer, land de ble stjålet fra, samt forhandler og sluttbruker.
- Statistikk?
- Kun ett stjålet 3D-system, av ca 500 DigPilot 3D i drift.
- Maskintyper?
- Hvis utstyr meldes stjålet, vil vi gå inn på skyen vår og blokkere systemet. Vi har en egen knapp for dette som er administrert her hos oss. Noen av forhandlerne våre driver utstrakt utleie av DigPilot 3D systemer. De flytter hele tiden systemene mellom ulike gravemaskiner og dosere, og trenger å kunne blokkere systemene

- når leietiden eventuelt har utløpt.
- Omsetning og bruk i andre land?
- Heri ligger mekanismen for å deaktivere DigPilot 3D maskinstyrings-systemene.
- Mulig å bruke etter tyveri?
- Nei.
- Innebygde mekanismer for å sikre mot tyveri? Kan tjuver gå forbi disse?
- Deaktivering fra nettskyen. Utstyret, inkludert sensorer og rover på kraftige magneter, kan på noen minutter demonteres og legges i koffert. Ved oppmontering brukes fargekoder på kabler og kontakter, så rett kabel kommer tilbake på rett plass. Det er ikke mulig for personer med kompetanse å komme gjennom disse sikringsmekanismene.
- Kan produsenter og leverandører gjøre mer?
- Se forrige spørsmål.
- Viktigste noen kan gjøre for å unngå tyveri?
- Det viktigste enkeltgrepet i bransjen er a) ta av utstyret når det ikke brukes, samt b) sørg for vakthold og overvåking på anlegg der flere maskiner står samlet, sier Jan Floberg.

NY & BEDRE!

Nyhet

- Leveres i 1000–3000L
- Valgfri pumpe
- Mannlokk for inspeksjon og rengjøring
- Oppbevaringsrom m/frontdør

VERA TANK

Sikker lagring og transport

☎ 924 19 800 | veratank.no

Novatron Xsite

NOVATRON / HELLA MASKIN AS

- Registrering?
- Vi har digitale maskinkort på alle leverte anlegg fra oss. Disse er søkbare med alle serienumre osv. For å få et anlegg operativt på en ny maskin må det inn ekspertise. Om et anlegg av vårt fabrikkat skulle bli stjålet vil dette være ubrukelig for en ny "eier", sier daglig leder Jon Hella i Hella Maskin AS.
- Statistikk?
- Av vårt fabrikkat er det stjålet én skjerm

det siste året. Kun skjerm, ingen komplette anlegg. Av sakens natur mener vi at dette er en ungdoms "trofejakt", ikke organiserte bander.

- Maskintyper?
- Vi har kun sett dette på gravemaskin.
- Omsetning og bruk i andre land?
- Kjenner lite til dette da det er svært lite av vårt fabrikkat som er utsatt for slike tyverier.
- Mulig å bruke etter tyveri?
- Som et komplett anlegg er Novatron Xsite 3D umulig eller svært vanskelig å ta i

bruk på nytt uten hjelp av merkeforhandler. Noen reservedeler kan dog brukes i noen grad.

- Innebygde mekanismer for å sikre mot tyveri? Kan tjuver gå forbi disse?
- Først og fremst strukturen på oppbygging av våre system; Skjermen er kun en "dum" skjerm. Computeren er montert separat et annet sted i maskinen, og ofte vanskelig å finne. Dermed blir det mye mer arbeid enn hensiktsmessig for en organisert bande å stjele dette. Vi jobber også med løsninger for bedre sikring/sporing
- Kan produsenter og leverandører gjøre mer?
- Jeg tror det er veldig positivt at media setter søkelys på dette problemet. Mer fokus øker trykket på leverandører (og forhåpentlig politimyndighet) for å lage bedre/sikrere løsninger fremover.
- Viktigste noen kan gjøre for å unngå tyveri?

– Gjør utstyret vanskeligere å stjele! Lag systemer som er vanskelig å ta i bruk for uvedkommende, kombinert med sporingsystem i hovedkomponenter. Novatron Xsite 3D vanskeligere å stjele som et komplett anlegg og vanskeligere å ta i bruk på nytt for uærligere sjeler. Vi anbefaler ikke å demontere utstyr, dersom ikke maskinen er plassert på spesielt utsatte steder. Om maskinføreren alltid skal måtte demontere deler av utstyret så skaper dette andre problemer, med slitasje og potensielle feil i kontakter og HMS-aspektet ved klatring på maskinkroppen. Ved sykdom hos en maskinfører kan ikke maskinen utnyttes av vikar uten at nevnte deler må innhentes først. Det innebærer unødig bruk av tid morgen og kveld, sier Jon Hella.

Blinken AS, Norsecraft Geo og Maskinstyring AS har også blitt kontaktet, men har ikke besvart våre spørsmål. ■

RETURTEKNIKK

- Leverandør til avfall og gjenvinning

Allsidig kvern til:

Armert betong, hulldekker og asfalt
Trevirke, stubber og røtter
Meget kraftig, men lett å flytte
med krokløft

www.returteknikk.no

Komplett økonomiverktøy for entreprenører

REGNSKAP
 PROSJEKT
 HANDEL
 LØNN

FINN UT MER PÅ ZIRIUS.NO

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

NNBA - NORDNORSK BYGG- OG ANLEGGSMESSE 2019

Slo til med tidenes beste NNBA

Arrangører, utstillere, værguder, besøkende og alle andre gode krefter slo seg sammen. Resultatet var den desidert største nordnorske bygg- og anleggsmessen gjennom tidene. Kan hende også den beste.

Tekst og foto: Jørn Söderholm – jos@mef.no

HELTREFF: Gravemaskinfører Jørn Berg i Roald Madsen AS traff bra. Det gjorde også det meste annet på NNBA.

STØRST: Aldri før har NNBA vært så stor. Sjelden har det vært så gode forhold.

ÅPNING: Julie M. Brodtkorb og Lars Egil Flygel sto for den offisielle åpningen.

TROMSØ: – En stor suksess! Både tilskuer- og utstillerrekorde er moro. Ikke langt unna værrekord også, til å være i Tromsø. Suksess på alle fronter. Det er vi glade for, sier regionsjef Martin Grønnslett i MEF region nord.

– Årets nordnorske bygg- og anleggsmesse (NNBA) er definitivt den største gjennom tidene. Om det er den beste, skal vi som arrangører være varsomme med å påstå. Men tlbakemeldinger fra både publikum og besøkende kan tyde på det, sier Lars Egil Flygel i NESO.

Arrangørstaben i NESO (Nordnorske Entreprenørers Serviceorganisasjon) og MEF er strålende fornøyd med en vellykket NNBA i midten av juni. På forhånd håpet arrangørene å runde 8.000 besøkende. Oppsummering av besøkstallene viser at det ikke bare er antallet utstillere som har økt betydelig: NNBA hadde til sammen hele 9.400 besøkende, og nærmer seg dermed milepælen 10.000.

– På forhånd visste vi at det aldri har vært flere utstillere, og at det aldri før har vært en mer komplett sammensetning av leverandører på messa. Det vi ikke kunne vite på forhånd var at værgudene skulle vise seg fra sin absolutt mest strålende side og at publikum skulle strømme til i et slikt antall. Det er moro, sier Flygel i en pressemelding.

FORTS

VANT: Sander Storjord fra Bernhardsen Entreprenør AS i Bodø vant årets mesterskap.

Sander ble nordnorsk AMF-mester

Seks læringer, to i fra hvert av de tre nordligste fylkene konkurrerte om å bli Nordnorsk mester i anleggsmaskinførerfaget på NNBA i Tromsø. Sander Storjord i Bernhardsen Entreprenør stakk av med seieren.

– Vi gratulerer Sander Storjord som vinner av nordnorsk mesterskap i anleggsmaskinførerfaget. Målet med konkurransen er å bidra til økt positiv markedsføring av anleggsmaskinførerfaget, samt heve statusen for yrkesfag i landsdelen, sier Frank Brendeløkken i Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB).

DELTAKERNE: Bak f.v. Karl Morten Elvebo, Silje Pedersen, Sunniva Kostamo, Sander Storjord, Øyvind Karoliussen og Martin Øyen. (Foto: Kari Druglimo-Nygaard)

ÅRETS DELTAKERE OKAB VAR:

Martin Øyen, OSPAS AS Nordland
Sander Storjord, Bernhardsen Entr. AS Nordland
Øyvind Karoliussen, Rolf Jørgensen AS Troms
Karl Morten Elvebo, Karlens Br. Karlens Anleggsdrift AS Troms
Sunniva Kostamo, Mietinen Maskin AS Finnmark
Silje Pedersen, Arne Pettersen AS Finnmark

Deltakerne konkurrerte med hjullaster og gravemaskin.

GRAVEMASKIN

Konkurransen gjennomføres med gravemaskin, og det kjøres på tid. Beskrivelse av konkurransens hovedelementer:

- Graving og avretting av grop for
- Nedsetting av kum
- Kontroll av høyde/ dybde
- Avkobling/ påkobling av utstyr
- Relevant HMS

HJULLASTER

Konkurransen gjennomføres med hjullaster og kjøres på tid. Beskrivelse av konkurransens hovedelementer:

- Kjøreferdigheter (plassering/ flyt)
- Avkobling/ påkobling av utstyr
- Og relevant HMS

SAMBYGDINGER:

To av deltakerne i nordnorsk mesterskap kom fra den lille bygda Storforshei i Nordland. Ole Jørgen Jaunsen Breen (t.v.) stilte i betongfaget, mens barndomskompis og nabo Martin Øyen stilte i anleggsmaskinførerfaget. Øyen har akkurat bestått fagprøven, og jobber i Ospam AS.

HEIAGJENG: Sunniva Kostamo vant kanskje ikke konkurransen. Men heiagjengen hennes fra Vadsø-firmaet Mietinen Maskin AS ga grundig lyd fra seg utenfor gjerdet.

KOMATSU®

NÅ MED MULIGHET FOR
AVTAGBART HENGERFESTE
FRA FABRIKK

PW148-11

PROUD TO PERFORM

MOTOREFFEKT 90 kW / 121 Hk
DRIFTSVEKT ca 16 000 kg
STANDARD STIKKE 2. 500 mm

- Det allerede lave drivstoff forbruket på PW148-10 er redusert med opptil 13%
- Spaker som følger sete
- Fingertupp styrt hjulstyring på venstre spak
- Setet har ventilasjon, horisontal demping og bredere armlener
- Bomdemping
- Klargjort for hydraulisk styring av tipp og strølem for en evt henger
- KomVision fugleperspektiv kamera integrert i skjermen
- Steg IV motor med lavt AdBlue forbruk
- LSD aksler for bedre fremkommelighet i røft terreng
- Betjening av skjær og evt labber via venstre spak

KONTAKT OSS FOR
EN GOD HANDEL!

HESSELBERG MASKIN AS

Tlf: 22 88 72 00 \ www.hesselbergmaskin.no

Feirer 30 år med ny profil

Brødrene Killi AS feirer 30 års jubileum i år. Det feires feires med firmatur, hellakkert Hitachi hjulgraver i ny firmaprofil, gave til kommunen – og klargjøring for sjefens avgang.

HARSTAD / TROMSØ: I år markerer Brødrene Killi AS sitt 30 års jubileum. Egentlig startet bedriften så smått allerede for 32 år siden. Først mest som en hobby for brødrene Tore og Terje Killi, men med fulltidssyssel fra 1989 for Tore.

Første oppdrag var brøyting på VA-lage-ret hos Albert E. Olsen i Harstad. Utstyret var en 1957 traktor kjøpt for 10 000 kroner, samme sum som den årlige brøytekontrakten med AEO.

FORSKUDD

– Vi forhandlet oss til et forskudd på kontraktssummen, kjøpte traktoren for forskuddet og spleiset på diesel og olje den kommende vinteren. Neste vinter fikk vi flere kunder og kjøpte en litt nyere traktor. I 1989 gikk min arbeidsgiver konkurs, jeg mistet jobben og Terje reiste ut på båt. Jeg overtok da alt, og drev det alene til 1998. Da kom Terje tilbake, og ble med igjen på det som i dag er Brødrene Killi AS. I 2003

ble vi aksjeselskap, forteller daglig leder Tore Killi.

I dag har entreprenørvirksomheten blitt supplert med egne selskaper innen eiendom og utleie. Entreprenørvirksomheten i Brødrene Killi AS har 23 fast ansatte, samt innleie etter behov i sesong.

– Vi har hatt positive tall siden oppstar-ten, og bygget stein på stein. Vi har også vært med på og bygge opp en samarbeids-kultur i vår region, der vi har sammen

FAMILIEN: F.v. Tore, Jørgen, Morten og Terje Killi. Om få år kan de to i midten overta selskapet fra "gamlingene".

PARK: Her blir gaven til Harstads innbyggere offisielt overlevert og tatt i bruk. (Foto: Tom Vestgård)

med Nydals Maskinstasjon AS og Harstad Maskin AS har utført prosjekter som har vært for store for oss alle tre. Dette har vi lyktes med, til tross for utfordringene som oppstår når selskaper kommer så tett på hverandre, sier Killi.

JUBILEUM

I april tok han ansatte med partnere, samt noen leverandører med på jubileumstur til Amsterdam. I forbindelse med jubileet er det også gjort en jobb med omprofilering og styrking av selskapets visuelle profil. Jubileumsmaskinen, en Hitachi ZX170W, ble bestilt i fjor. Planen har hele tiden vært å få den levert på NNBA, hellakkert i rødt og med en gnistrende tydelig Killi-profilering.

Her er Killi-navnet tonet kraftig opp, mens "brødrene" er tonet ned. Det er ikke tilfeldig.

– Ja, det er en forberedelse til at neste generasjon tar over. Da er det fortsatt i Killi-familien, men ikke lenger brødre som

driver butikken, sier Tore Killi (52).

Tore (52) og Terje (54) har begynt å se fram mot den dagen deres respektive sønner Jørgen (26) og Morten (26) er mulige kandidater til å ta over. Begge er en del av bedriften i dag.

– For fire år siden var jeg 48 år. Da sa jeg til gutta at "om 12 år må dere stå klare i døra og være kompetente til å ta over". Jeg skal gi meg som daglig leder når jeg er 60. Det er ingen vits i at grunnleggeren skal være med for lenge. Men jeg slipper ikke neste generasjon til om ikke kompetansen er på plass. Det gjelder både kompetansen til å ta vare på de ansatte og deres familier, og til å gjøre selve jobben. Vi har fått jubel og gode tilbakemeldinger fra alle de ansatte for dette, sier han.

KOMPETANSE

Kompetansen er på god vei. Både Jørgen og Morten begynte som AMF-lærlinger i bedriften i 2010. I dag er Jørgen i gang med

ingeniørutdanning, mens Morten er bas og anleggsleder i bedriften.

I jubileumsåret har Killi også gitt en gave til Harstads innbyggere. I en del av Folkeparken i byen setter selskapet opp et område med hinderløype til små og større barn, med levering et par dager før Sankt-hans.

– Bedriften har kjøpt utstyret. De ansatte gjør jobben på dugnad. Dette er med andre ord en gave fra både bedriften og de ansatte. De ansatte hos oss har også deltatt i prosessen med omprofilering, og bidrar til å bygge sin egen framtid i bedriften. De er det viktigste bedriften har. Maskiner er lett å få tak i, men det er de ansatte som driver butikken. Det må vi aldri glemme, sier Tore Killi.

Han har for øvrig ti år bak seg som tillitsvalgt i MEF, i avdelingsstyret i Troms. De siste syv årene har han vært leder for avdelingen.

1

3

2

4

5

6

1. SIRKUS

Sjonglør Finn James (21), Johannes Eilertsen (31) og Anna Ling (22, i håndstående) sto for et av de mest spektakulære innslagene. De tre går på sirkusskolen Kulda, like ved messeområdet.

2. MESSETUR

Shopping og sjampanje er ikke noe for disse karene, fra Arvid Thomassen graveservice AS i Alta. Men en øl eller to tar man gjerne. Eller tre. Og kanskje litt shopping. F.v. Kenneth Thomassen, Morten Fjeld-Nielsen i Engcon Norge, Vegar Johansen og Øyvind Digre.

3. HENTETUR

En gjeng fra Vadsø Transport-service AS dro til Tromsø for å hente firmaets nye lastebil, en Volvo FH 540 kombitrekker med svingskive under kassa. F.v. Daglig leder Reidar Mietinen, sjåfør Frode Rasvik, Marius Støme, «nk» Karl Fredrik Mietinen, Mathias Mietinen og sjåfør Jim Larsen.

4. INNSATS

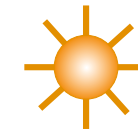
Det blir lagt ned mye dugnadstimer fra MEFs og NESOs side i NNBA. Tromsø-entreprenør Herbjørn Nilssen stilte med både arbeidskraft og utstyr.

5. ÅRETS ANLEGG

Regionsjef Martin Grønnslett delte ut prisen og gratulerte med seieren til daglig leder Christian Oskarsson i Anlegg Nord AS. Alta-firmaet fikk prisen for prosjektet Salkobekken. (Foto: Kari Druglimo-Nygaard)

6. HELT HYUNDAI

Fersk Hyundai-importør EMS Norge har signert en samarbeidspartner salg og service i Troms og Finnmark. WK Maskinservice AS på Finnsnes har tre mekanikere og én selger til de to nordligste fylkene. F.v. Servicesjef Sivert Grønlie i EMS, Kevin Hansen Øvermo, Jørgen Halvorsen, Finn Thrane Johansen i EMS, Jo Bjørnar Walberg og «Kong» Werner Hansen.

Sol fra skyfri himmel og vindstille.

9.400

besøkende – NY REKORD!

170

leverandører/utstillere.

280

stands.

Nord-Norges største teltrigg.

Flere arrangementer, blant annet nordnorsk mesterskap for lærlinger i betong-, tømrer- og maskinførerfaget.

Fuller hoteller i Tromsø og gode bidrag til byens uteliv.

Felles festmiddag for medlemmer i MEF og NESO lørdag kveld.

Kåring av «Beste Bygg i Nord» og «Beste nordnorske anleggsprosjekt»

Arrangeres av NESO (Nordnorske Entreprenørers Serviceorganisasjon) og MEF (Maskinentreprenørenes Forbund).

Dette var sjette gang NNBA arrangeres. Neste messe planlegges i 2022.

Den tunge veien til målet

Han var skolelei, deprimert og hadde liten tro på framtida. Et tilbud om arbeidstrening hos Volvo Maskinservice i Sandefjord ble redningen. Nå er han anleggsmaskinmekanikerlærling og får snart egen servicebil.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Simen Jacobsen Eileraas (24) hadde en litt tøffere ungdomstid enn de fleste. Foreldrene ble tidlig skilt og han bodde annen- hver helg hos pappaen sin, som han hadde et nært forhold til. På ungdomsskolen ble han stadig mer skolelei, og han var usikker på hvor veien gikk videre.

– Jeg fikk vel sånn middels gode karakterer, men slet veldig med motivasjonen. Jeg begynte på videregående i Sandefjord, på service- og samferdselslinja, men fant raskt ut at det ikke var noe for meg, forteller Simen når vi møter ham på verkstedet til Volvo Maskinservice utenfor Sandefjord.

FAREN DØDE

Bare 16 år gammel opplevde han noe av det verste et ungt menneske kan oppleve; faren hans døde.

– Pappa hadde vært syk to-tre år og måtte til slutt gi tapt for kreften. Jeg følte jeg takla det forholdsvis bra til å begynne med, men etter hvert ble det verre. Jeg ble deprimert og mista det meste av den lille motivasjonen jeg hadde. Det var nok mye av grunnen til at jeg slutta på skolen også. På våren i første klasse orka jeg ikke mer, forteller han. I stedet fikk han noen småjobber, bl.a. som vakt på et kunstgalleri som moren drev, før

FLINK: Han har ikke gått det vanlige skolelepet, Simen Jacobsen Eileraas, men er i ferd med å bli en svært dyktig anleggsmaskinmekaniker.

han dro i militæret, i Garden i Oslo.

– Etter militæret hadde jeg ingen jobb å gå til, så jeg tenkte jeg skulle prøve å ta et fagbrev. Jeg har alltid vært glad i å skru på biler, og ville gjøre noe i den retningen. Bilmekaniker hadde jeg ikke lyst til å bli, for det drev jeg med nok på fritida. I stedet begynte jeg på Vg1 Tip (teknikk og industriell produksjon), som jeg tenkte kunne være noe, men igjen mista jeg motivasjonen ganske raskt og slutta etter kort tid. Det var ikke så gøy å gå sammen med 16-åringer, forteller han.

DÅRLIG CV

Året etter fant han ut at CNC-operatør kanskje var tingen. (En computer numerical control-operatør lager komplekse deler i metall eller andre materialer ved hjelp av datamaskin).

– Jeg begynte derfor på Vg1 Tip på nytt, men det ble ikke noe bedre denne gangen, så jeg slutta nok en gang. Sveising og dreining var moro, men alt annet rundt funka ikke. Jeg var rett og slett drittlei og grudde meg til å dra på skolen. I tillegg hadde jeg jo blitt vant til å tjene penger, og samboeren Andrea og jeg leide et annekst sammen i Sandefjord, så vi trengte inntekt, forteller han.

– Etter å ha slutta på skolen for andre – eller egentlig tredje – gang, innså jeg at det var bare å glemme mer skole. I stedet begynte jeg å lete etter jobb. Jeg reiste rundt

til en del ulike maskinentreprenører og spurte etter jobb eller mulighet for lærlinge- plass. Så kom jeg hit til Volvo Maskin- service, og jeg merket med én gang at dette var et sted jeg ville jobbe. Jeg snakka med en selger som var veldig hyggelig, og jeg følte det gikk veldig bra. Jeg ble bedt om å sende en CV, men den kan ikke ha gjort særlig inntrykk, for jeg hørte ikke noe mer etter det.

FULL KLAFF

Via NAV fikk Simen beskjed om at han trengte arbeidstrening. Hvis han fant en bedrift som ville ta ham inn på arbeidstrening, så skulle NAV bistå med alt rundt. Simen kasta seg over telefonen og ringte det stedet han helst ville jobbe; Volvo Maskinservice.

– Jeg ringte avdelingsleder Stian Ødegård og han sa at jeg gjerne kunne komme hit på et møte for å se om det kunne ordnes et opplegg med arbeidstrening. Så jeg dro på møte sammen med Stian og kontakt- personen fra NAV, og vi ble enige om at jeg kunne få én måneds arbeidstrening. For meg klaffa det umiddelbart; etter kun noen dager visste jeg at det dette jeg skulle drive med, sier Simen fornøyd.

STORTRIVES

Én måned ble til både to og tre måneder hos Volvo Maskinservice, før Simen fikk beskjed om at han kunne få lærlingeplass

SKRYT: – Når Simen får fagbrevet sitt blir han den beste førsteårs fagmann vi noen gang har hatt, sier avdelingsleder i Volvo Maskinservice, Stian Ødegård (til venstre). Til høyre for Simen står Stein Egil Ødegård i OKAB.

der. Han går nå fire års læretid, og skal etter planen ta fagbrev som anleggsmaskinmekaniker i desember 2021.

– Jeg er utrolig fornøyd. Jeg var jo sikker på at jeg ikke skulle få læreplass til å begynne med, men så fikk jeg det, og til og med hos et anerkjent merkeverksted som Volvo. Jeg tror faktisk jeg er den første i Volvo Maskinservice som kommer inn på denne måten, stråler han.

– Jeg gjorde alt jeg kunne for å få det til. Man «gutser» vel kanskje litt ekstra hvis man synes noe er gøy? Dette er i hvert fall den første jobben jeg noen gang har gledet meg til å dra på. Noe av det aller beste er kollegaene mine, men arbeidsoppgavene er selvfølgelig også bra. Det er veldig variert; jeg skrur på mye forskjellig, både nytt og gammelt. Det er jo et merkeverksted, med alt det innebærer av både datahjelpemidler og kursmuligheter. Her kan man virkelig sette seg skikkelig inn i det og man lærer nøyaktig hvordan ting fungerer. Jeg strivres!

VILJE OG EVNE

– Da Simen kom hit første gang gjorde han en god figur, men CV-en hans var ikke helt på stell; det var noen hull, for å si det sånn. Det endte da med at vi ansatte en som var bedre kvalifisert. Men vi så samtidig at det

var potensial i ham, for det er ikke alle som tar initiativ på den måten han gjorde. Når vi litt senere fikk spørsmål om vi kunne tilby ham arbeidstrening, så ville vi gjerne gi ham den muligheten, forteller avdelingsleder i Volvo Maskinservice, Stian Ødegård.

– Han viste seg raskt å være en som var villig til å jobbe og ta initiativ. Mange går med henda i lomma og gjør ikke mer enn nødvendig. Simen hadde både viljen og evnen til å få ting gjort. Til å begynne med var han stort sett med de andre gutta på verkstedet, men det tok ikke lang tid før han fikk egne jobber. Nå er han innovert, fra å plukke ut girkasser til å montere ting på nye maskiner. Planen framover er å gjøre ham enda mer selvstendig. Snart får han også egen servicebil, så da kan han sendes ut alene på oppdrag, sier han.

– VISER AT DET ER MULIG

– Jeg synes det er flott at Simen har fått til dette her, med tanke på utgangspunktet, som jo ikke var veldig bra. Rent skolemessig var vi jo litt i tvil. Det var jo ikke noen god søknad at han hadde begynt og slutta på skolen flere ganger, sier Stein Egil Ødegård i Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB).

– Simen ble ansatt på lærekontrakt 1. juli 2018, og går på skole én dag i uka for

å ta opp de fagene han ikke hadde fra Vg1 og Vg2. Dette er helt og holdent hans egen fortjeneste. Man får ikke en slik mulighet på et sted som dette hvis man ikke står på skikkelig. Merkeverkstedene som Volvo, Nasta, Komatsu m.fl. plukker jo fra øverste hylle, og det krever ganske mye å få innpass her. Men det viser at det er mulig å gå den tunge veien også, og det er veldig artig!

– BLIR DEN BESTE

– Det er viktig ikke å dømme kun etter karakterer og skolebakgrunn. Dersom de gir et godt inntrykk så bør man kanskje la dem få en sjanse. Det var fint at både NAV og OKAB var med på laget og at vi hadde ham her på arbeidstrening først, så vi fikk se hvordan han fungerte over litt tid, sier avdelingsleder Stian Ødegård.

– Dette er første gangen vi tar inn en lærling som ikke har gått det tradisjonelle skoleløpet, og vi er glade vi tok ham inn. Simen er veldig interessert og lærer noe nytt hver uke. Det er dessuten en fordel at han er noen år eldre enn lærlinger flest. Han har litt mer livserfaring og er ikke så usikker på ting. I tillegg er han jo veldig vant til å skru og bruke verktøy. Når han får fagbrevet sitt om et par år vil han være den beste første års fagmann vi noen gang har hatt, avslutter han entusiastisk. ■

1

2

3

4

1. FORNØYD

– Dette er den første jobben jeg noen gang har gledet meg til å dra på, sier Simen.

2. TØFT

Bare 16 år gammel mistet Simen faren sin. Det gikk utover skole og motivasjon.

3. MOTOR

Simen har alltid vært interessert i å skru på biler og motorer. Nå får han skru på store anleggsmaskiner.

4. FAVORITT

Simen foran en plakett av den maskintypen han aller helst skrur på; dumper.

KSR
MASKIN A.S.

I samarbeid med Fredheim Maskin AS

- ♦ Targo 3000 saktegående avfallsskvern
- ♦ Drivstoffbesparende direkte drift
- ♦ Markedets beste servicetilgang
- ♦ Ekstra kraftig Biopower utgave til biomasse
- ♦ Leveres med diesel eller elektrisk drift

- ♦ Neuenhauser SuperScreener stjernesikt
- ♦ For sortering av bark, flis, jord, kompost, matjord, matavfall, grønnnavfall og klebrige / fuktige masse
- ♦ Høy kapasitet og meget brukervennlig
- ♦ Leveres med elektrisk, hybrid eller diesel drift

CE Merking av masser på plass?

- ♦ Sikteprøver, Los Angeles, Micro Deval, Mølle test, Flisighetsindeks m.m
- ♦ Vi er behjelpelig med CE merking av masser, innledende typeprøving og løpende kontroll
- ♦ Vi tilbyr også test utstyr

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no
www.ksr-maskin.no

Kaesar feirer 100 år

Kaesar Kompresorer AS inviterte til åpent hus.
Feirer 100-årsjubileet for sitt tyske moderselskap.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

VESTBY: – Før var det vanlig med en diger kompressor med slanger ut til håndboring. Etter at boreriggene tok over har kompressoren blitt mer som et tilleggsprodukt. Fra å være en maskin entreprenørene eide er det nå et typisk produkt man leier når man trenger det. Unntatt de som bruker det veldig mye til spesielle formål, eller som bor grigrendt til.

Det sier Tore Aanerød i Caesar Kompresorer AS. Han og resten av staben i den norske avdelingen av den tyske trykkluftspesialisten inviterte litt før Sankthans til åpent hus i forbindelse med at Caesar feirer 100 år. Selskapet har vært i Norge siden 1990.

MILJØVENNLIG

Gjennom årene har kompressorene blitt mindre, lettere og mer miljøvennlig. Utda-
terte fossiler ser det ikke ut til at de skal bli, men det blåser et jevnt og stigende trykk mot at trykkluftproduksjonen skal bli fossilfri ute på bygg og anlegg.

– Ja, det etterspørres stadig mer elektriske og batteridrevne kompressorer, samt mulighet til å kjøre på HVO. Foreløpig er HVO-kravet et norsk fenomen. Når jeg nevner HVO 100 på fabrikk, så er det ingen der som har hørt om det. I løpet av 2019 og 2020 skal alle maskiner over på steg 5-motorer. Om de kan kjøres på HVO? Vet ikke, sier Aanerød.

FEIRET: Administrerende direktør Egil Krokan, markedsadministrator Cathrine Brich og anleggsansvarlig Tore Aanerød (t.h.) i Caesar Kompresorer AS. Kontoret i Vestby (bak) har nylig blitt utvidet med en ny toppetasje.

SIGURD STAVE MASKIN AS

Njål Hagen (52) er fra 1. juni ansatt som produktansvarlig Vei og Miljø hos Sigurd Stave Maskin AS. Han har produktansvaret for de to redskapsbærerne Reform og Ladog, samt feiemaskiner fra Sobernheimer (SMB) og GS. Hagen kommer fra stilling som fagsjef i Maskingrossisternes Forening (MGF). Før det var han i mange år journalist og redaktør i fagbladene Anlegg & Transport og Anleggsmagasinet.

HALLINGPLAST AS

Amund Haustveit (50) er ansatt som ny salgssjef for VA og industri fra 1. juni. Haustveit startet som selger hos E. Lund Maskin AS i 1991. Han har jobbet i Tools AS og gått gradene hos Ahlsell Norge AS, der han kommer fra nå.

NASTA AS

Gunnar Laland er ansatt som selger av anleggsutstyr. Han har vært i Nasta Spesialproduksjon siden 2011, og har mer enn 25 års erfaring som reparatør og serviceleder for pigghammere, borrhjeler og maskiner. Nye arbeidsoppgaver vil være å bearbeide markedet med primærfokus på Nasta sine egne agenturer av anleggsutstyr.

Fredheim Maskin AS
Myrer skog 1 - 1820 Spydeberg
Tlf: 69 80 88 30
www.fredheim-maskin.no

Keestrack:

Sikteverk

- Sikteareal: 4 200 x 1 500 mm
- Siktens lengde: 4 700 mm
- Kapasitet: Opptil 450 t/t
- Mater: 7m³
- Garanti: 3 år / 3 000 t
- Vekt: 27 tonn

Vi ønsker alle våre kunder en riktig god sommer!

Vi har alt du trenger til bygg-
og anleggsbransjen!

UTLEIE SENTERET

Drammen • Kongsberg • Oslo • Gardermoen • 31 00 71 00

NYHET

Ett panel. Én programvare. Én Løsning.

– Leica MC1 for gravemaskin er her.
Ny intelligent alt-i-en løsning for
anleggsbransjen.

LEICA MACHINE CONTROL
#oneforall

ANNONSE

ENKEL OG SIKKER ARBEIDSHVERDAG MED **MINIKRAN FRA JEKKO!**

Nyhet i år fra selskapet Minilastere AS er at de har begynt å forhandle minikraner fra den globale markedslederen JEKKO! De har hele 45 års erfaring med å bygge kraner i Italia og står for innovativ europeisk kvalitet beregnet for europeiske brukere. Men hvorfor velge kran nettopp fra JEKKO?

– Fordi de har et intuitivt PLUG&PLAY system som gjør at alt påmontert utstyr gjenkjennes automatisk. Det er rett og slett bare å starte opp, konfigurere og arbeide. Enklere og mer brukervennlig blir det ikke, forteller Edvartsen, daglig leder i Minilastere. JEKKO har også tilleggsutstyr 100 % integrert i kranen der utstyret opereres med en enkel fjernkontroll, forteller han.

SIKKERHET OG STABILITET I FOKUS

Kranenes støtteben kan posisjoneres i flere vinkler og stillinger og har stor løftekapasitet i forhold til grunnflaten hvor kranen er stabilisert. LMI systemet som JEKKO benytter beregner kontinuerlig løftekapasiteten i forhold til støttebenes plassering og garanterer maksimal sikkerhet for brukeren. De trenger ikke stor plass

og kan benyttes like godt på ujevnt som jevnt underlag. Det betyr at bruksområdene er mange og at kranene kan benyttes blant annet av firmaer innen betongsaging, forskaling, offshore, lufthavner, montering av glass, elementer og ferdighus, entreprenører innen infrastruktur og håndtering av betongelementer.

– Vi leverte nylig en innovativ minikran av modellen JF40 til Prestjord Maskin AS som har spesialisert seg innen håndtering av betongfundamenter og mastemontering. De frakter kranen med helikopter opp til anleggsområdet. Vi har også solgt JEKKO til Kranentreprenøren, et selskap som er spesialister på minikraner og som også driver med kranutleie. I september leverer vi også Jekko JF990 som er den største Fassi baserte kranen til Asbjørn Dahlen Transport. Vi har fått veldig mange positive tilbakemeldinger på kranene våre, spesielt med tanke på brukervennligheten og kvaliteten, sier Edvartsen.

SERVICE ER VIKTIG!

Med stadig tøffere krav til lønnsomhet er service og ettermarkedet en viktig del av god

kundebehandling. JEKKO har løst dette ved å ha en ettermarkedsavdeling som til enhver tid er tilgjengelig med løsninger og oppdaterte endringer. Kranene kan også leveres med et connect system som sørger for at kranen er kontinuerlig online med fabrikkens i Italia. Reservedeler mottas innen maks 24 timer! JEKKO forestår også eventuell feilsøking online med den norske forhandleren og den tekniske avdelingen på fabrikkens slik at eventuelle utfordringer løses på veldig kort tid.

MILJØ

JEKKO tar miljøet på alvor, og alle kranene kan leveres med forskjellige batteri- og strømalternativer.

– Det er etter at produktet er levert til kunden at den virkelige jobben starter så derfor satser vi stort på rask service. Det er fornøyde kunder vi lever av, smiler Edvartsen, som har stor tro på JEKKO inn mot det norske markedet.

Leica Geosystems AS

Telefon: 22 82 12 00
leica-geosystems.no

– when it has to be **right**

Leica
Geosystems

Lyst til å bli mer kjent med JEKKO sine minikraner?

Les mer på www.jekko.no eller kontakt Minilastere på tlf. 91 56 19 84 /

e-mail: morten@minilastere.no

Demolition Man

Da han ikke fikk jobb hos rivningsentreprenøren AF Decom, startet han like godt sitt eget firma. Møre Miljøsanering har hatt en eksplosiv vekst, og var gasellebedrift i 2018.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Han er en driftig kar, gründer og daglig leder for Møre Miljøsanering AS, Espen Høidal (37). Verken konsentrasjonsvansker, lese- og skrivevansker eller fibromyalgi har stoppet ham fra å bygge opp den suksessrike rive- og saneringsbedriften, samtidig som han er en ildsjel i lokalmiljøet. Vi dro til Sunnmøre for å møte ham på hjemmebane.

– MÅ HA GJORT NOE RETT

Den blide bedriftslederen tar oss med på en rundtur i nærområdet og viser fram tre ulike riveprosjekter Møre Miljøsanering er i gang med; et industribygg, en låve og en privatbolig. Deretter går ferden til kontoret, like ved gården der han vokste opp og fremdeles bor.

På ferga over Storfjorden tikker det inn riveforespørsler, både på e-post, SMS og telefon.

– Det er jo kjekt med henvendelser. Det er tydelig at vi blir stadig mer kjent i regionen og jeg føler vi må ha gjort noe rett, sier han.

LÆREVANSKER

Espen Høidal ble født i Volda, men familien flyttet til Sykkylven da han kom i skolealder. Skolen skulle imidlertid vise seg å gå trått, da han slet med store konsentrasjonsvansker.

– Skolen ble liksom aldri noe særlig lystbetont for meg. Det sosiale fungerte greit

STERK I KLYPA: Møre Miljøsanering tar på seg alle slags riveoppdrag. Her er det en gammel industribygning som må bukke under for utviklingen. (Foto: Møre Miljøsanering AS).

nok, men faglig var det verre. Jeg fikk mye spesialundervisning, særlig på ungdomsskolen. Blant annet fikk jeg bruke datamaskin, men det var lite oppfølging eller opplæring i hvordan jeg skulle bruke den, forteller han. – Jeg fikk dårlige karakterer og hadde stadig mer fravær. Etter hvert fikk jeg konstatert konsentrasjonsvansker, noe som vel var bakgrunnen for at jeg alltid har slitt med både lesing og skriving. I tillegg har jeg hatt en del ulike helseplager opp gjennom årene, og så sent som i fjor fikk jeg diagnosen fibromyalgi. Da falt en del brikker på plass for meg. Det er også meget mulig at lærevanskene har sammenheng med fibromyalgien, for det kan visstnok gå utover korttidshukommelsen, forteller han åpenhertig.

HELLER JOBB ENN SKOLE

Det Espen trivdes desto mer med, var deltidsjobben han fikk hos den lokale bedriften Emdal Transport.

– Jeg jobbet som lagergutt og altnuligmann etter skoletid og i ferier, og det var på

mange måter en bedre skole å gå for meg. Der fikk jeg prøve mye forskjellig og måtte ta en del ansvar. Det var utrolig kjekt og lærerikt, forteller han. Etter ungdomsskolen, begynte han på maskin og mek.-linja, uten at han egentlig var særlig motivert.

– Det ble ikke så mye ut av det. Jeg fullførte det første året, og klarte vel å karre meg til ståkarakterer i de fleste fag, men jeg hadde så mye fravær at jeg uansett ikke fikk det godkjent. Da var det mye bedre å jobbe hos Emdal, så jeg valgte å ta meg et arbeidsår der i stedet.

LASTEBILSJÅFØR OG FISKER

Året etter forsøkte han seg som fisker for det lokale Remøy Rederi.

– Jeg har alltid hatt to drømmer; å bli lastebilsjåfør og jobbe på fiskebåt. Jeg fikk jobb på tråleren Arctic Swan, og jeg fisket bl.a. blåkveite, reker, torsk og sei utenfor Grønland og Island og i Barentshavet. Det var spennende, men også slitsomt. Da jeg ble gammel nok til å kjøre lastebil, dro jeg på ny tilbake til Emdal Transport. Der

fikk jeg kjøre distribusjon i nærområdet, og senere langtransport i hele Sør-Norge og Trøndelag, forteller Espen.

Noen år senere ble det en ny periode i fiskerinæringen, hvor han ble formann på to ulike trålere. Alt det fysiske arbeidet på fiskebåtene, kombinert med fibromyalgien, gjorde imidlertid at han fikk fysiske helseplager, noe som førte ham tilbake til fastlandet.

– I 2009 ble jeg, ved hjelp fra NAV, omskolert fra fiskeribransjen til gjenvinningsbransjen. Jeg ble ansatt hos det lokale firmaet Miljøkvalitet AS, hvor jeg fikk ansvaret for å følge opp andre NAV-klienter som var der på arbeidstrening. Etter hvert ble jeg også driftsleder for miljøstasjonen.

SÅ EN MULIGHET

Gjenvinningsbransjen var helt ukjent for Espen da han begynte der, men han viste raskt interesse og initiativ.

– Jeg startet helt på bunnen, men tok mange kurs, og jeg reiste mye rundt og lærte mye. Som driftsleder for miljøsta-

RIVENDE UTVIKLING: Møre Miljøsanering AS har vokst raskt siden oppstarten i 2013. Daglig leder Espen Høidal satser på videre vekst.

RIKTIG GOD SOMMER!

Hartl Knuseskuffer for gravemaskiner.
Hartl Sikteskuffer for gravemaskiner.
 Meget prisgunstig, høy kvalitet og stor fleksibilitet

WWW.BMI.AS

Bamble mek industri AS | Bjønnveien 1
 3962 Stathelle | Tlf: +47 359 68 460
 e-post: postmaster@bamblemek.no

SATSET: Da han ikke fikk jobb hos en stor rive-aktør bestemte han seg for å starte for seg selv i stedet. Det var lurt.

DIPLOMER: Veggen på kontoret er full av diplomer og beviser fra kurs Espen har tatt de siste årene. MEF-skolen har lagt til rette for ham, slik at konsentrasjons- og lærevanskene ikke har vært for mye til hinder.

sjonen, så jeg etter hvert at det var mye dårlig kvalitet på det som kom inn av avfall, og tenkte det måtte være mulig å gjøre det på en bedre måte. Spesielt så jeg et stort potensial i riving og sanering, som bare var en ekstratjeneste hos Miljøkvalitet. Jeg tenkte det kanskje kunne være et marked for å satse utelukkende på riving, forteller han. Og når frøet først var sådd, lot han seg ikke stoppe.

– Det er jo flere store, landsdekkende aktører i rivebransjen, bl.a. AF Decom. Jeg søkte faktisk jobb der i 2012, men da jeg ikke hørte noe fra dem, tenkte jeg «helvete heller, jeg starter for meg selv i stedet!» I 2013 grunnla han dermed Møre Miljøsanering AS. Med seg fikk han bl.a. to personer med bransjeerfaring, fra det lokale selskapet Stranda Gjenvinning.

VIL VOKSE VIDERE

Det skulle vise seg at Espen Høidal hadde rett i sine antakelser om at det var et potensial innen riving og sanering i regionen, til tross for tilstedeværelsen av flere landsdekkende riveselskaper. Firmaet har hatt en nærmest eksplosiv vekst siden oppstarten, og ble senest i fjor kåret til såkalt gaselle-bedrift av Dagens Næringsliv (bedriften må minst ha doblet omsetningen på fire år, og gå i pluss, red. anm.). Firmaet hadde i 2018 en omsetning på 9 millioner kroner,

opp fra 600.000 kroner i 2013.

– Driften går bra, og vi har ikke gått med underskudd ennå, bekrefter Espen.

– Men jeg merker at når vi begynner å bli større, så krever det også mer av papirarbeid og systemer. Det er krevende, men det er klart det er gøy å få til noe på egen hånd, og skape arbeidsplasser. Derfor har jeg lyst til å utvikle firmaet videre og ansette flere folk, sier han. Bedriften har i dag tre ansatte, mens en fjerde er på vei inn. Når Anleggsmaskinen er på besøk er også en 17-åring der på utplassering, som Espen håper vil bli lærling til høsten.

SPISSET KOMPETANSE

Kompetanseheving er viktig for bedriftslederen, noe veggen bak kontorpulten viser. Den er stapp full av diplomer og beviser, som han har fått de siste årene.

– Det blir stadig strengere krav til dokumentasjon og offisiell kompetanse, og jeg ønsker å ligge i forkant og lære så mye som mulig. Jeg er overbevist om at det slurves en del rundt omkring, fordi mange ikke kjenner til alle krav og regler. Vi bruker mye tid på å gjøre ting riktig, og det er jo et slags paradoks at jo bedre en bedrift kjenner til regler og krav, jo dyrere blir det å utføre jobben, sier Espen, som nylig også har blitt styremedlem i Avfallsforum Møre og Romsdal.

Men hvordan har han så klart å gjennomføre alle kursene med konsentrasjons- og lærevanskene?

– En stor del av kursene har jeg tatt gjennom MEF-skolen, som har lagt spesielt til rette for meg og mine utfordringer. Jeg har bl.a. fått sitte for meg selv, slik at jeg kan lese teksten høyt uten å forstyrre andre, for jeg får lettere med meg ting når jeg leser det høyt, forklarer Espen.

– Alle diplomene er kurs innen avfallshåndtering, bortsett fra datakortet. Så jeg har fått en ganske spisset kompetanse etter hvert, smiler han. ■

ILDSJEL: Gründeren og bedriftslederen er også en ildsjel i lokalmiljøet, og er bl.a. leder i velforeninga.

Doppstadt lanserer – framtidens avfallskvern!

- Høy kapasitet
- Lavt drivstoff forbruk
- Slette og bratte sider i innmatings-trakta gir bra kapasitet
- Valse med variabel hastighet
- Reverserbar valse
- Self Cleaning mode under drift
- Nytt design på utmating
- Oppfellbart materbord
- 7–12 meter langt hekkbånd.
- Utfellbar side/kam = enkelt vedlikehold
- Tender: S, M, L, XL
- Limiter
- MTU Euromot IV / Forberedt for steg V
- Servicevennlig motorrom
- Ny patentert drift av valsen
- Semitrailer
- Eller belter

INVENTHOR TYPE 9

Framtidens kvern er her. Doppstadt har tatt fram en helt ny generasjon avfallskvern med en kapasitet som setter ny standard i bransjen. Ring oss for mer informasjon.

Industrivegen 59
2072 Dal
Tel +47 99 26 81 86
www.opsystem.no

1. MEDARBEIDERE

Møre Miljøsanering har i dag tre ansatte, mens en fjerde er på vei inn. Her er (fra vestre): Svein Erik Dahle, Stig Hugo Farstad og Espen Høidal. (Foto: Møre Miljøsanering AS).

2. FAMILIEMANN

Daglig leder Espen Høidal sammen med døtrene og Tiril (4) og Tilde Oline (5).

3. ATTRAKTIVE

Det strømmer inn stadig flere forespørsler fra potensielle kunder til daglig leder Espen Høidal. – Jeg føler vi må har gjort noe rett, sier han.

ABS-MASKIN AS

Postboks 34,
3051 Mjøndalen
Tlf: (+47) 3223 1810
post@abs-maskin.no
abs-maskin.no

Ahlsell Norge AS

Postboks 184,
4065 Stavanger
Tlf: +47 51 81 85 00
info@ahlsell.no
www.ahlsell.no/

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no/

Ankerløkken

Equipment AS
1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

AnleggsSystemer AS

Stokkamyrveien 12,
4313 SANDNES
Tlf: 51 85 62 90
john@anleggssystemer.no
www.anleggssystemer.no

Atlas COPCO Anlegg og Gruveteknikk AS

Postboks 334,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
ac.anlegg@no.atlascopco.com
www.atlascopco.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde, Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

Cramo AS

Pb. 34 Alnabru,
0614 OSLO
Tlf: 23 37 55 60
info.no@cramo.com
www.cramo.no/

Dagenborg Maskin AS

9018 Tromsø
Tlf: 77 60 73 30
post@dagenborg.no
www.dagenborg.no

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Eterni

Tlf: 08462
post@eterni.no
www.eterni.no

Exero AB

Önskan 222,
895 97 Skorped
Tlf: 0046 661 140 880
info@exero.se
www.exero.se

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjøpet.no
www.felleskjøpet.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no/

Gjerstad Products AS

4993 Sundebru
Tlf: +47 37 11 91 00
mail@gjerstad.com
www.gjerstad.com/

Grønt Punkt

Postboks 91
Skøyen 0212 Oslo
Tlf: 22 12 15 00
post@grontpunkt.no
www.grontpunkt.no

Gummi-Industri AS

3048 DRAMMEN
Tlf: 90 55 22 32
post@gummi-industri.no
www.gummi-industri.no/

Hardlife AS

Storebotn 48,
5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heideinreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

Hella Maskin AS

3962 Stathelle
Tlf: 35 96 72 72
post@hella.no
www.hella.no

HYMAX AS

Strandsagveien 14
Tlf: 62 33 06 60
hymax@hymax.no
www.hymax.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Llentab

0663 Oslo
Tlf: 97707300
post@llentab.no
www.llentab.no

Mathisen Maskin AS

Avd. Sørreisa: Gottesjord,
9310 Sørreisa.
Tlf: +47 915 94 151
arne@mathisenmaskin.no
www.mathisenmaskin.no

MEC-TEC AS

Ingeniør Rybergsgt. 99,
3027 Drammen
Tlf: 3372572
mectec@mectec.no
www.mectec.no/

ER DU LEVERANDØR TIL BRANSJEN OG VIL VÆRE MED I REGISTERET?

Ta kontakt med Anita: e-post: anita@a2media.no, tlf: 901 10 688

Megger AS

Bjørnstadmyra 7,
1712 Grålum
Tlf: 22280040
post@megger.no
www.megger.no/

MG Salg og Utleie AS

Fossegrenda 3,
7038 Trondheim
Tlf: 73 96 26 00
post@mgsalg.no
www.mgsalg.no

MOLDEGAARD

MARITIME LOGISTICS AS
Birger Hatlebaksv. 22,
6415 MOLDE
Tlf: 71 25 06 30
firmapost@moldegaard.as
www.moldegaard.no

Nils A. Mørk Maskin AS

1823 Knapstad
Tlf: 90639797
hans.anton@namm.no
www.namm.no

Nor Slep AS

PB.1252,
3205 Sandefjord
Tlf: 33 48 93 70
norslep@norslep.no
www.norslep.no

Nordisk Dekk Import AS

4262 AVALDSNES
www.nidas.no

NTM Trailer & tipp

Postboks 73,
1309 Rud
Tlf: 67 17 19 30
post@ntm.no
www.ntm.no

Oldroyd AS

Industriveien 1,
3766 Sannidal, Norway
Tlf: +47 35 98 75 50
mail@oldroyd.no
www.oldroyd.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Powel Construction AS

7037 Trondheim
Tlf: 73 80 45 00
gemini@powel.no
www.powel.no

Power Tools Norge

Hallenåsen 4
1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Pumpe-service AS

Tlf: 23 33 84 00
post@pumpe-service.no
www.pumpe-service.no

Rototilt AS

2020 skedsmokorset
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

SG Finans

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.sgfinans.no/

SK Produkter

1471 Lørenskog
Tlf: 67 97 40 30
info@skprodukter.no
www.skprodukter.no

Smartdok AS

Snømusstien 1, 9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMB Parts AB Norge

3057 Solbergelva
Tlf: 32875850
per-eivind.braaten@smpparts.com
www.smpparts.com/no

SP Tools AS

Postbox 141, Midtun,
5828 Bergen
Tlf: 53 69 53 53 /
94 27 82 25
info@sptools.no
www.sptools.no

SSAB Svensk Stål AS

Pb. 47,
1314 Vøyenenga
Tlf: 23 11 85 80
www.ssab.se

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Strömberg Plast AS

Postboks 3,
2005 RÆLINGEN
Tlf: 64802909
office@strombergs-plast.no
www.strombergs-plast.no/

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no/

Veim AS

3414 Lierstranda
Tlf: 32 84 94 20
kjell@veimas.no
www.veimas.no

Volvo Maskin AS

Postboks 603 1411 Kolbotn
Tlf: 66 81 86 86
firmapost@volvo.no
www.volvomaskin.no

Wacker Neuson AS

Trondheimsvegen 503,
2016 Frogner
Tlf: 63868900
www.wackerneuson.com/

WIKS AS

1615 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

Wirtgen Norway AS

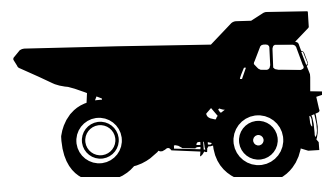
3071 Sande i Vestfold
Tlf: 33 78 66 00
post.norway@wirtgen-group.com
www.wirtgen-group.com/norway

Zirius AS

Tlf: 40 00 77 07
salg@zirius.no
www.zirius.no

Ølen Betong AS

Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

MASKIN-
ENTREPRENØRENE'S
FORBUND

Velkommen til

Loendagane 2019

- for 40. gong!

27. - 20. september 2019
Hotel Alexandra - Loen

www.facebook.com/loendagane/
www.mef.no

MASKIN-
ENTREPRENØRENE'S
FORBUND

Anleggstreff i Våler

KNA Varna

30. - 31. august 2019

- Maskinutstilling
- Prøvekjøring av maskiner
- Faglig seminar
- Demonstrasjon av utstyr
- Middag med underholdning

Fredag 30/8 10.00 - 17.00
Lørdag 31/8 10.00 - 15.00

Gratis inngang
Velkommen!

ANLEGGSTRANSJEN OG FREMTIDEN

Etter en travel vår for MEF-bedriftene er sommeren endelig her. Mange ser frem til å løsrive seg fra kalenderen og tilbringe mer tid sammen med familie og gode venner. Personlig gleder jeg meg veldig til å få prøve brakkelivet på anlegg i Mosjøen i juli. Med første del av 2019 bak oss er det tid for å gjøre seg opp noen tanker om halvåret som har gått.

Selv har jeg tenkt tilbake på alle samtalene jeg har hatt med entreprenører fra ulike deler av landet de siste månedene. Det slår meg at anleggsåret 2019 er vanskelig å bli helt klok på. Vi er inne i en historisk satsing på infrastruktur. Likevel lugger det. Marginene i anleggsbransjen er på kritisk lavt nivå, viser tall fra revisjonsselskapet BDO. Hva forklarer denne paradoksale markedsituasjonen?

I takt med bevilgningsveksten til infrastruktur har anleggsbransjen gjennomgått betydelige endringer. Særlig gjelder dette størrelsen på kontraktene og risikoen som entreprenørene håndterer. Bransjen har forsøkt å henge med, men nå knirker det i leddene.

Offentlige oppdragsgivere skal sikre at skattepengene våre brukes effektivt. Jeg mener samtidig at disse aktørene har et ansvar for å utvikle de bransjene de opererer i som byggherre. Spørsmålet er om misforståtte oppfatninger av effektivitet har gått på bekostning av statens rolle i leverandørutviklingen?

Selv om prosjektene har blitt stadig større er det fortsatt slik at det store flertallet av anleggsbransjen består av små og mellomstore entreprenører. En av hovedutfordringene i bransjen i dag er mangel på tilgjengelig kompetanse. Dette gjelder både lærlinger, fagarbeidere og administrativt personell.

Større og mer komplekse prosjekter kan innebære økt risiko. Inntrykket er at enkelte entreprenører dessverre undervurderer risikoen i de mest komplekse prosjektene. Vi erfarer også at det i mange tilfeller er gjort for dårlig forarbeid, slik at usikkerheter i prosjektene i for liten grad er avdekket av byggherrene. Entreprenørene økonomi kan bli hardt rammet.

Kostbare tvister har gitt anleggsbransjen mye negativ omtale de senere årene. Jeg er glad for at Statens vegvesen og flere av de store byggherrene nå har innledet et tettere samarbeid med bransjen for å redusere konflikt-nivået. Dersom vi klarer å finne gode løsninger kan det

også bidra til at flere av de beste hodene har vår bransje som førstevalg.

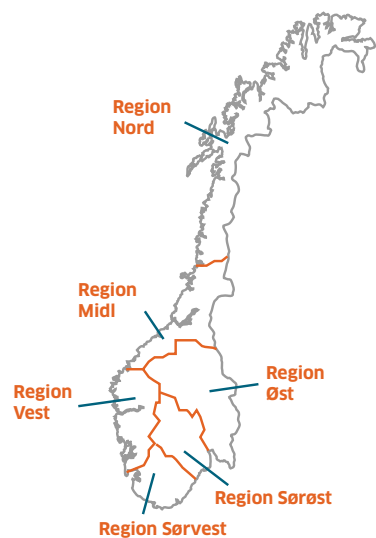
Videre må vi kontinuerlig jobbe med å forbedre kontraktene og gjennomføringsmodellene for større anleggsprosjekter. Jeg mener det fortsatt er et betydelig forbedringspotensial når det gjelder å dra nytte av entreprenørene kompetanse, og sørge for at gode forslag til løsninger tas hensyn til i gjennomføringen av prosjektene.

Entreprenørene må også ta et grundig blikk på seg selv; hvordan behandler min bedrift konkurrenter og samarbeidspartner? Vi vet at det ikke rent sjelden forekommer at hovedleverandører skviser underentreprenører. Samlet skaper dette et press i hele verdikjeden.

Små og store entreprenører står for titusensvis av viktige distriktsarbeidsplasser. Disse arbeidsplassene forutsetter at arbeidsgiveren går med overskudd. Byggherrer, entreprenører og politikerne må sørge for at årene med investeringsvekst bidrar til å utvikle en solid norsk entreprenørbransje. I tiden som kommer vil MEF stå på for å formidle dette budskapet til alle som påvirker rammebetingelsene til medlemmene våre.

Ha en riktig god sommer og nyt de lyse julkveldene!

Julie Brodtkorb
Administrerende direktør i MEF

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

OSLO-KONTORET
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

REGION ØST
Stolvstadvegen 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

REGION SØRØST
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 33 35 99 90
region.sorost@mef.no

REGION SØRVEST
Kongensgate 24
4610 Kristiansand
Telefon: 958 38 000
region.sorvest@mef.no

REGION VEST
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

REGION MIDT
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

REGION NORD
Stakkevollveien 41
9010 Tromsø
Telefon 35 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

SEKSJON RESSURS OG MILJØ
- Skog
- Brønn og spesialboring
- Gjenvinning og avfallshåndtering
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

NYE NETTSIDER FOR MEF

Etter sommeren lanserer vi nye nettsider for mef.no. Vi håper det vil være nyttig for våre medlemmer. Da vil dere enkelt finne fram informasjon om medlemsfor- deler, kurs og arrangementer og annen relevant informasjon.

GJENVALGT LEDER OG NESTLEDER

Harald Kvame (t.h) og Terje Varli ble på møtet i Haugesund gjenvalgt til henholdsvis leder og nestleder av representantskapet. Vi ønsker lykke til og gleder oss til videre samarbeid!

HEDERSBEVISNINGER I HAUGESUND

På representantskapsmøtet i Haugesund ble det overrakt to sølvnåler og en gullnål.

- Ann-Therese Kristoffersen, Buskerud, fikk MEFs sølvnål for sin tid og innsats i representantsskapet.
- Odd Einar Kne, Trøndelag, fikk MEFs sølvnål for sin tid og innsats i representantsskapet.
- Harald Kvame, Sogn og Fjordane, fikk MEFs gullnål for sin tid og innsats i representantsskapet.

Vi takker for god innsats, og ønsker lykke til videre.

SEKSJON RESSURS OG MILJØ

NASJONAL LÆRLINGE-SAMLING FOR SKOGS-MASKINFØRERE NESTE ÅR

Det legges opp til en samling for både 1 og 2 års lærlinger sammen med lærlingebedriftene på Quality Hotell Airport Gardermoen 8.-10. mai 2020.

Samlingen skal bidra til å løfte lærlingene i et felles arrangement med mye fag, enda mer sosialt og med god underholdning.

Mer info kommer etterhvert!

HYGGELIG MEDLEMSBESØK

Fagsjef Bjørn Lauritzen var på medlemsbesøk og gjennomgang av MEF KS hos Spiten Kombiskog i Kongsberg. Bjørnar Spiten har to lærlinger i bedriften. Jon Lislien som skal ta fagprøva om kort tid og Malin Fagertun-Johnsen som begynner sin lærlingeperioden i disse dager.

REGION VEST

GRATULERAR TIL STUDENTAR VED CAMPUS FØRDE

Den 6.juni 2019 var ein historisk dag, for da kan ein gratulere det første kullet med studentar med vel gjennomført 3-årig studium innan bygg og anlegg ved HVL Campus Førde.

Først på dagen hadde dei flotte presen- tasjonar av barceloroppgåvene og i etterpå var det avslutningsseremoni med utdeling av diplom.

Både MEF, EBA, Sparebankstiftinga og næringslivet i bransjen løyvde pengar i prosjektfasen. MEF og EBA har og gått inn med pengar i sjølve studiet.

Vi ynskjer dei lykke til med framtida!

MEDLEM AV SKOGKURS

MEF Skog er nå medlem av Skogkurs. På årsmøte hos Skogkurs i går ble MEF Skog opptatt som medlemmer. Dermed havner vi i selskap med nær sagt alle organi- sasjoner i norsk skogbruk.

MEF Skog har et utstrakt samarbeid med Skogkurs i flere prosjekter samt kurs. Å formalisere samarbeidet er derfor en naturlig utvikling.

Olav Bjella fra Viken Skog ble forøvrig gjenvalgt som styreleder.

PODCAST OM SKOG

MEF Skog har vært med på å spille inn en podcast om skogsmaskiner hos Skogkurs. Øvrige bidrags- ytere i podcasten var programleder Mikael Fønhus og entreprenør Ole Bertil Reistad. I tillegg var entre- prenør Kjetil Røste med direkte fra hogstmaskina.

Podcasten kan etterhvert lastes ned der man finner podcaster.

REGION SØRØST

BESTÅTT FAGPRØVE

Tor-Aiken Grønvold Solumsmoen fra Sigdal har bestått fagprøven i vei- og anleggsfaget. Han har vært lærling hos Kaare Mortensen Buskerud AS, og fagprøve ble avlagt på Raumyr i Kongsberg.

Vi gratulerer og ønsker lykke til videre!

REGION ØST SIKKERHETSKURS

Distriktssjef Leiv Peter Blakstad og opplæringskonsulent Geir-Inge Mosling gjennomførte kurset «Sikkerhet i hverdagen» kurs hos Jørgensen og Jørgensen AS. Takk for en fin dag med motiverte deltakere.

SOMMERLUNSJ HOS VOLVO

Tusen takk til Volvo Maskin for god grill-lunsj for bransjen den 14. juni.

STYREMØTE FOR HEDMARK OG OPPLAND

Torsdag 13. juni var det styremøte for Hedmark og Oppland, der sjeføkonom Stein Gunnes holdt innlegg om tariff-avtale. Annet viktig tema som ble tatt opp på møtet var sammenslåing av avdelingene til Innlandet. Vi takker verten og styreleder i Hedmark, Øystein Mathisen m/fam, for lånet av et flott lokale hjemme på Roterud gård på Stavsjo.

REGION SØRVEST YRKESFESTIVAL I SANDNES

OKAB var godt representert på Yrkesfestivalen i Sandnes. Lørdagen ble avsluttet med yrkesfagfest.

Takk for besøket!

SOMMERAVSLUTNING PÅ ROTT

OKAB og MEF hadde også i år sommeravslutning på øya Rott – ca 75 deltakere ble med på turen.

Arne M. Frafjord ble hedret med blomster for å ha vært medlem i MEF siden 1972.

Nå har han lagt ned firmaet sitt og skal over på honnørmedlemskap. Arne har alltid vært en trofast MEF-bedrift og stiller trofast opp på alle arrangement.

Rundt Arne er det alltid «God-stemming-garanti»!

Nils Reime fikk blomster for sitt arbeid i som styremedlem i lokalstyret i MEF. Han har nå gått over som styreleder av OKAB.

Det var en strålende kveld med nydelig skalldyr og sommerleker.

Takk til alle som deltok!!

QSC | Standardisert manøvrering av redskapsfester øker sikkerheten

Med kombinasjonen QSC og Q-Safe redskapsfeste leverer engcon et av verdens sikreste systemer for manøvrering av redskapsfester. Det gjør at føreren alltid vet hva som skjer og når det skjer.

Verktøyslåsen kan ikke åpnes med bølge eller verktøyet som henger i luften. Den må ligge på bakken før det er mulig å koble fra. Dette innebærer at vi har eliminert risikoen for feil håndtering, utilsiktet aktivisering av bølleslåse med tapt bølge som resultat.

Med engcon Q-Safe & QSC låsesystem går det ikke feil.

engcon®

engcon Norge Jernkroken 18, P.B. 85 Kalbakken, N-0902 Oslo
Telefon 22 91 80 90 | Fax 22 91 80 01 | www.engcon.com/norge | facebook.com/engconnorge

TJERVÅG

Kvalitetssikring av pukk & grus

ANALYSER
RÅDGIVNING
CE-MERKING

DOKUMENTASJON
KVALITETSSYSTEMER
KURS & OPPLÆRING

Laboratoriet er godkjent av Kontrollrådet i klasse H

TJERVÅG AS / Tlf: 90 21 56 38 / post@tjervag.no / www.tjervag.no

GARANTIFORSIKRING for MEF-medlemmer

Garantiforsikring dekker entreprenørens behov for å stille sikkerhet i forbindelse med utførelsen av en kontrakt. Nå kan MEF-medlemmer kjøpe garantiforsikring i If.

ER DU INTERESSERT I ET TILBUD PÅ FORSIKRINGSGARANTI?

Da er du velkommen til å ta kontakt med Ulf Michaelsen på mobil 934 03 657 eller e-post: ulf.michaelsen@if.no.

I SAMARBEID MED:

MASKIN-
ENTREPRENØRENS
FORBUND

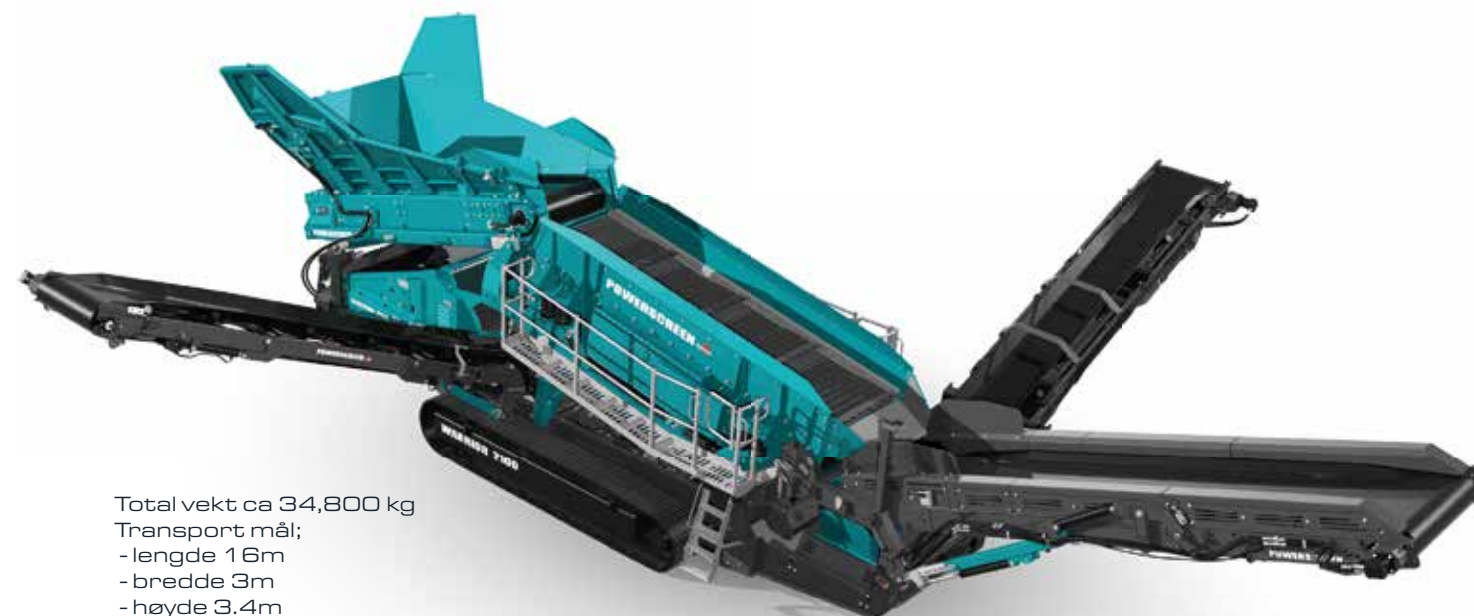

Scandia Maskin

20 år med kvalitet
- alt til pukkverk

Markedets mest effektive sikteverk i sin vektklasse

- triple akslinger med slag fra 13 til 16mm
- justerbar slagretning fra 30 til 60 grader
- størst kapasitet for sortering av bærelagsmasse (20-120mm)

Total vekt ca 34,800 kg
Transport mål;
- lengde 16m
- bredde 3m
- høyde 3.4m

Powerscreen -
WARRIOR 2100

Kontakt Marius Torgersen
tlf 977 40 007 - marius@scandiamaskin.no

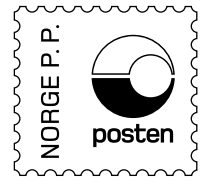
Scandia Maskin AS
Tel (+47) 32 21 00 50

post@scandiamaskin.no

www.scandiamaskin.no

Avs.: Polinor pluss

Retur:
MEF Service AS
Postboks 505 Sentrum
0105 Oslo

CUMMI-INDUSTRI AS

DRAMMENS MATTA™

24 mm WIRE

NÅ MED MARKEDETS KRAFTIGSTE LØFTEHANK

Vi utvider og flytter til Røyken Næringspark i løpet av sommeren!